មហាបដ្ឋាន

សង្កិលិដ្ឋត្តិកះ

ប្រមូលរៀបរៀងដោយ

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ **មហាចណ្ឌរ័ត្នខ្មែរ**

ព.ស.២៥៦៦ គ.ស.២០២៣

គម្ពីរបដ្ឋាន

សទ្ទិលិង្គត្តិកៈ

ប្រមូលរៀបរៀងដោយ

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ មហាវណ្ណារ័ត្នខ្មែរ

ព.ស.២៥៦៦

សៀវភៅឈ្មោះ	: **គម្ពីរបដ្ឋាន សទ្ធិលិដ្ឋត្តិកៈ**
ប្រមូលរៀបរៀងដោយ	: **មហាវណ្ណរ័ត្នខ្មែរ (Maha Vannrat Khmer)**
ពិនិត្យដោយ	: ភិក្ខុរតននាថ **មាស សាពួន**
	: ភិក្ខុអាយុទីឃោ **ឈួន សាទឿន**
	: ភិក្ខុសទ្ធាជនោ **ឈាក ឈឿន**
	: ភិក្ខុបញ្ញាទីបោ **ស្វ ឆក**
វាយអត្ថបទដោយ	: ព្រះមហាអគ្គធរោ **សាយ ឡាយី**
រចនាសៀវភៅ និងក្រប	: ភិក្ខុវិមលោ **សាន ថាទីន**
ទីកន្លែងធ្វើ	: វត្តឃោសិតារាម ភូមិគោកជួន ឃុំពួក ស្រុកពួក ខេត្តសៀមរាប
កាលបរិច្ឆេទ	: **ព.ស.២៥៦៦ គ.ស.២០២៣**

អារម្ភកថា

បច្ចុប្បន្ននេះ ការសិក្សាព្រះអភិធម្ម ក្នុងប្រទេសកម្ពុជានៃយើងទាំងឡាយមានការផ្សព្វផ្សាយយ៉ាងទូលំទូលាយ មានពុទ្ធបរិស័ទយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការរៀន ការសិក្សាស្វែងយល់អំពីបរមត្ថធម៌ ប៉ុន្តែការសិក្សាព្រះអភិធម្មនេះ នៅខ្វះឧបករណ៍ជាច្រើនទៀតដូចជាគម្ពីរមហាបដ្ឋានជាដើម ពិតណាស់ សូម្បីមានការសិក្សាគម្ពីរមហាបដ្ឋានខ្លះក៏ដោយ តែការសិក្សានោះ មានត្រឹមតែក្នុងកុសលត្តិកមហាបដ្ឋានប៉ុណ្ណោះ បំណែកឯតិកៈដទៃ ៗ មានវេទនាត្តិកមហាបដ្ឋាន, ឬវិបាកត្តិកមហាបដ្ឋានជាដើមទៀត នៅមិនទាន់មានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ អាស្រ័យហេតុនេះឯង ទើបរួបរួមគម្ពីរមហាបដ្ឋាននេះឡើងមក ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់សិក្ខាកាមទាំងឡាយ ។

ក្នុងការរៀបរៀងសង្កិលិដ្ឋត្តិកមហាបដ្ឋាននេះ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ បានអាស្រ័យហេតុខាងដើម គឺ យល់ឃើញថា មានតែការសិក្សាព្រះបរិយត្តិប៉ុណ្ណោះ ជាហេតុនៃការតាំងមាំនៃព្រះសាសនា ទើបបានរួបរួមសៀវភៅនេះឡើងមក ជាឧបករណ៍នៃការសិក្សាដោយអាស្រ័យគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរ និងគម្ពីរមហាបដ្ឋានរបស់ព្រះគ្រូធម្មធរសុមន្តនន្ទិកោ ជាដើម ក្នុងការរៀបរៀង ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការរួបរួមគម្ពីរសង្ខិលិដ្ឋត្ថិកមហាបដ្ឋាននេះ អាចនឹងមាន សេចក្តីភ្លាំងភ្លាត់ ឬ ការខ្វះខាតយ៉ាងណាមួយ សូមខន្តីអភ័យទោស អំពីសម្នាក់បណ្ឌិត ទាំងឡាយ និងជួយកែតម្រូវដើម្បីជាប្រយោជន៍នៃការរួបរួមតទៅ ។

ទីបញ្ចប់នេះ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ សូមប្រមូលបុណ្យទាំងអស់នេះ ឧទ្ទិសបំពោះ **ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក** និងញាតិក្នុងសង្សារវដ្ត មានអ្នកម្តាយ ***កែវ ពេជ្រសុខុម***ជាដើម ហើយសូមប្រគេនបុណ្យ និងជូនបុណ្យដល់អ្នកដ៏មានគុណទាំងឡាយ ជាពិសេស គឺៈ

១- ព្រះអាចារ្យ**មហាខ្វូន ឧត្តមបញ្ញោ** ជាគ្រូបង្រៀនគម្ពីរបទរូបសិទ្ធិ, វុត្តោទ័យ, និងសុពោធាលង្ការៈជាដើម ។

២- ព្រះអាចារ្យ**មហាភូរិវឌ្ឍកោ** ជាគ្រូបង្រៀនគម្ពីរព្រះអភិធម្មត្ថសង្គហៈ ៩ បរិច្ឆេទ ។

៣- លោកគ្រូ**សមពរ បញ្ញាធរ** ជាគ្រូបង្រៀនគម្ពីរព្រះអភិធម្មត្ថសង្គហៈ ៩ បរិច្ឆេទ, មាតិកា, វិភង្គ, មហាបដ្ឋាន, និងវិសុទ្ធិមគ្គជាដើម ។

សូមពុទ្ធបរិស័ទទាំងអស់ បានចំណែកនៃបុណ្យនេះស្មើ ៗ គ្នា នឹងជាបច្ច័យ នៃការអស់ទៅនៃអាសវក្កិលេសកុំបីអាក់ខានឡើយ ។

សូមអនុមោទនា.....

ធម្មឃោសិតារាម ហៅតាធក

ថ្ងៃ ព្រហស្បតិ៍ ៩ កើត ខែចេត្រ ឆ្នាំខាល បត្វាស័ក ព.ស.២៥៦៦

ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣

មហាខណ្ឌរ័ត្នខ្មែរ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា ទំព័រ

៥.សង្កិលិដ្ឋត្តិកៈ

១. ហេតុប្បច្ច័យ ៧ វារៈ ១
២. អារម្មណប្បច្ច័យ ៦ វារៈ ១២
៣. អធិបតិប្បច្ច័យ ៨ វារៈ ២៧
៤. អនន្តរប្បច្ច័យ ៧ វារៈ ៣៩
៥. សមនន្តរប្បច្ច័យ ៧ វារៈ ៤៧
៦. សហជាតប្បច្ច័យ ៩ វារៈ ៤៨
៧. អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ៣ វារៈ ៦៦
៨. និស្សយប្បច្ច័យ ១៣ វារៈ ៧៥
៩. ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ៨ វារៈ ៨៣
១០. បុរេជាតប្បច្ច័យ ៣ វារៈ ១១៧
១១. បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ៣ វារៈ ១២៤
១២. អាសេវនប្បច្ច័យ ៣ វារៈ ១២៧
១៣. កម្មប្បច្ច័យ ៧ វារៈ ១៣១
១៤. វិបាកប្បច្ច័យ ៤ វារៈ ១៤១
១៥. អាហារប្បច្ច័យ ៧ វារៈ ១៤៨

១៦. ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ៧ វារៈ ១៥៦
១៧. ឈានប្បច្ច័យ ៧ វារៈ ១៦៤
១៨. មគ្គប្បច្ច័យ ៧ វារៈ ១៧២
១៩. សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ៣ វារៈ...១៨០
២០. វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ៥ វារៈ...១៨៤
២១. អត្ថិប្បច្ច័យ ១៣ វារៈ...១៩៣
២២. នត្ថិប្បច្ច័យ ៧ វារៈ...២២៥
២៣. វិគតប្បច្ច័យ ៧ វារៈ...២២៦
២៤. អវិគតប្បច្ច័យ ៧ វារៈ ២២៧

បករណ៍ជំនួយក្នុងការរៀបរៀងសៀវភៅនេះ

១-គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរ

២-គម្ពីរព្រះអដ្ឋកថា

៣-មហាបដ្ឋាន (ព្រះគ្រូធម្មធរសុមន្ត នន្ទិកោ)

៥.សង្កិលិដ្ឋត្តិកៈ

បឋមបទ **សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ធម្មា** ។

ពួកធម៌ដែលសៅហ្មង (គឺ កិលេស និងធម៌ដែលសម្បយុត្តជាមួយគ្នានឹងកិលេស) ទាំងគួរដើម្បីដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង (គឺ ជាអារម្មណ៍របស់កិលេសបាន) ។

បានដល់ **អកុ. ចិត្ត ១២, ចេ. ២៧** ។

ទុតិយបទ **អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ធម្មា** ។

ពួកធម៌ដែលមិនសៅហ្មង (គឺ កិលេសមិនចូលប្រកប) តែគួរដើម្បីដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង (គឺ ជាអារម្មណ៍របស់កិលេសបាន) ។

បានដល់ **លោកិយកុ ១៧, លោកិយវិបាក ៣២, កិរិយា ២០, ចេ. ៣៨, រូប ២៨** ។

តតិយបទ **អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ធម្មា** ។

ពួកធម៌ដែលមិនសៅហ្មង (គឺ កិលេសមិនចូលប្រកប) ទាំងមិនគួរដើម្បីដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង (គឺ មិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស) ។

បានដល់ **លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, និងព្រះនិព្វាន** ។

<u>អធិប្បាយសង្កិលិដ្ឋត្តិកៈ</u>

ឈ្មោះថា **<u>សង្កិលិដ្ឋ</u>** គឺ ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ ព្រោះជាធម៌ដែលប្រកបដោយសង្កិលេស បានដល់ **អកុ. ១២, ចេ. ២៧** ។

ឈ្មោះថា **<u>សង្កិលេសិក</u>** គឺ គួរដើម្បីដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង ព្រោះគួរដល់នូវសង្កិលេស គឺ ជាអារម្មណ៍ ព្រោះប្រព្រឹត្តទៅដោយមិនឈានកន្លងភាពជាអារម្មណ៍របស់សង្កិលេស ។

បានដល់ **លោកិយ ៨១, ចេ. ៥២, រូប ២៨** ។

ឈ្មោះថា **<u>សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិក</u>** ព្រោះជាធម៌ដែលសៅហ្មង ដោយការប្រកបជាមួយគ្នានឹងសង្កិលេស និងគួរដើម្បីដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង គឺជាអារម្មណ៍ ។

ឈ្មោះថា **<u>អសង្កិលិដ្ឋ</u>** គឺ ធម៌ដែលមិនសៅហ្មង (គឺ កិលេសមិនចូលប្រកប) បានដល់ **កុសលចិត្ត ២១, វិបាកចិត្ត ៣៦, កិរិយាចិត្ត ២០, ចេ. ៣៨, រូប ២៨, និព្វាន** ។

ឈ្មោះថា **អ<u>សង្កិលេសិក</u>** គឺ មិនគួរដើម្បីដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង គឺ មិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស បានដល់ **លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, ព្រះនិព្វាន** ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្ដែងសង្កិលិដ្ឋត្តិកមាតិកានេះ ដើម្បីឱ្យជ្រាបថា ទ្រង់សម្ដែងសភាវៈធម៌របស់បច្ច័យ ២៤ ក្នុងតិកៈនេះ តាមន័យរបស់ “**សង្កិលិដ្ឋត្តិកមាតិកា**” ។

៥. សង្កិលិដ្ឋត្តិកៈ

បញ្ហាវារវិភង្គ សុទ្ធសង្ខ្យាវារៈ

ហេតុយា សត្ត	ហេតុប្បច្ច័យ	មាន ៧ វារៈ
អារម្មណេ ឆ	អារម្មណប្បច្ច័យ	មាន ៦ វារៈ
អធិបតិយា អដ្ឋ	អធិបតិប្បច្ច័យ	មាន ៨ វារៈ
អនន្តរេ សត្ត	អនន្តរប្បច្ច័យ	មាន ៧ វារៈ
សមនន្តរេ សត្ត	សមនន្តរប្បច្ច័យ	មាន ៧ វារៈ
សហជាតេ នវ	សហជាតប្បច្ច័យ	មាន ៩ វារៈ
អញ្ញមញ្ញេ តីណិ	អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ	មាន ៣ វារៈ
និស្សយេ តេរស	និស្សយប្បច្ច័យ	មាន ១៣ វារៈ
ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ	ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ	មាន ៨ វារៈ
បុរេជាតេ តីណិ	បុរេជាតប្បច្ច័យ	មាន ៣ វារៈ
បច្ឆាជាតេ តីណិ	បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ	មាន ៣ វារៈ
អាសេវនេ តីណិ	អាសេវនប្បច្ច័យ	មាន ៣ វារៈ

កម្មេ សត្ត	កម្មប្បច្ច័យ	មាន ៧ វារៈ
វិបាកេ បត្តារិ	វិបាកប្បច្ច័យ	មាន ៤ វារៈ
អាហារេ សត្ត	អាហារប្បច្ច័យ	មាន ៧ វារៈ
ឥន្ទ្រិយេ សត្ត	ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ	មាន ៧ វារៈ
ឈានេ សត្ត	ឈានប្បច្ច័យ	មាន ៧ វារៈ
មគ្គេ សត្ត	មគ្គប្បច្ច័យ	មាន ៧ វារៈ
សម្បយុត្តេ តីណិ	សម្បយុត្តប្បច្ច័យ	មាន ៣ វារៈ
វិប្បយុត្តេ បញ្ច	វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ	មាន ៥ វារៈ
អត្ថិយា តេរស	អត្ថិប្បច្ច័យ	មាន ១៣ វារៈ
នត្ថិយា សត្ត	នត្ថិប្បច្ច័យ	មាន ៧ វារៈ
វិគតេ សត្ត	វិគតប្បច្ច័យ	មាន ៧ វារៈ
អវិគតេ តេរស	អវិគតប្បច្ច័យ	មាន ១៣ វារៈ ។

បប់ បញ្ហាវារវិភង្គ សុទ្ធសង្ខ្យាវារៈ

១. ហេតុប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

បាលីវិធី ទី. ១

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

បាលីអនុវាទ

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហេតុទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

អកុ.ហេតុ ៣ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

បាលីវិធី ទី. ២

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ហេតូ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហេតុទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

អកុ. ហេតុ ៣ → អកុ. ចិត្តជរូប ១៧

<u>បាលីវិធី ទី. ៣</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ. អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហេតុទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

អកុ.ហេតុ ៣ → អកុ. ១២, បេ. ២៧, និងចិត្តជរូប ១៧

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

បាលីអនុវាទ

១. អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហេតុទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុសលហេតុ ៣ → លោកិយកុ. ១៧, ចេ. ៣៨, និងកុសលចិត្តជរូប ១៧

លោកិយវិបាកហេតុ ៣ → លោកិយសហេតុកវិ ១៧, ចេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៥

កិរិយាហេតុ ៣ → សហេតុកកិរិយា ១៧, ចេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៧

២. បដិសន្ធិក្ខណេ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ហេតុទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

បដិសន្ធិវិបាកហេតុ ៣ → សហេតុកបដិសន្ធិចិត្ត ១៧, ចេ. ៣៥, និងបដិសន្ធិកម្មជរូប ២០

<u>បាលីវិធី ទី.៥</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. អសំ. → អសំ. អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ហេតុទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរហេតុ ៣ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦

<u>បាលីវិធី ទី.៦</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ហេតូ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហេតុទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរហេតុ ៣ → ចិត្តជរូប ១៨ (វៀរ វិញ្ញត្តិរូប ២)

<u>បាលីវិធី ទី.៧</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេ-សិកស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. អសំ. → អសំ. និងអសំ. អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហេតុទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃហេតុប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរហេតុ ៣ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, និងចិត្តជរូប ១៥

ចប់ហេតុប្បច្ច័យ

២. អារម្មណប្បច្ច័យ ៦ វារៈ

បាលីវិធី ទី.១

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ.→ សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

បាលីអនុវាទ

១. រាគំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

បុគ្គលត្រេកអរ រីករាយនឹងរាគៈ ព្រោះប្រារព្ធនូវរាគៈនោះ រាគៈទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិកើតឡើង វិចិកិច្ឆា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង ។

លោភៈ៨, បេ.២២ → អកុ.១២, បេ.២៧

២. ទិដ្ឋឹ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

បុគ្គល ត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើននឹងទិដ្ឋិ រាគៈ ព្រោះប្រារព្ធនូវទិដ្ឋិនោះ ទើបកើតឡើង, ទិដ្ឋិ កើតឡើង, វិចិកិច្ឆា កើតឡើង, ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង, ទោមនស្ស កើតឡើង ។

លោភៈទិដ្ឋិគតសម្បយុត្ត ៤, បេ. ២១ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

៣. **វិចិកិច្ឆំ អារព្ភ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។**

ព្រោះប្រារព្ធនូវវិចិកិច្ឆា វិចិកិច្ឆា ទើបកើតឡើង, ទិដ្ឋិ កើតឡើង, ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង, ទោមនស្ស កើតឡើង ។

មោហៈវិចិកិច្ឆា ១, បេ. ១៥ → អកុ. ៨ (វៀរទិដ្ឋិគតវិប្បយុត្ត ៤), **បេ. ២៦** (មានះ)

៤. **ឧទ្ធច្ចំ អារព្ភ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។**

ព្រោះប្រារព្ធឧទ្ធច្ចៈ ឧទ្ធច្ចៈ ទើបកើតឡើង, ទិដ្ឋិ កើតឡើង, វិចិកិច្ឆា កើតឡើង, ទោមនស្ស កើតឡើង ។

មោហៈឧទ្ធច្ចៈ ១, បេ. ១៥ → អកុ. ៨, (វៀរលោភៈទិដ្ឋិគតវិប្បយុត្ត ៤) **បេ. ២៦** (វៀរមានះ)

៥. **ទោមនស្សំ អារព្ភ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។**

ព្រោះប្រារព្ធទោមនស្ស ទោមនស្ស ទើបកើតឡើង, ទិដ្ឋិ កើតឡើង, វិចិកិច្ឆា កើតឡើង, ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ។

ទោសៈ ២, បេ. ២២ → អកុ. ៨ (វៀរទិដ្ឋិគតវិប្បយុត្ត ៤), **បេ. ២៦** (វៀរមានះ)

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេសដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អរិយា បហីនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ភិតេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណេ កិលេសេ ជានន្តិ ។

ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ពិចារណានូវកិលេសដែលលះបង់ហើយ ពិចារណានូវកិលេសដែលគ្របសង្កត់ហើយ ដឹងច្បាស់នូវកិលេសដែលធ្លាប់សន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន ។

កិលេស ១០ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣, មហាកិ. ៨, បេ. ៣៣

២. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ។

ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ឃើញច្បាស់នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ថាជាអនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តា ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣, មហាកិ. ៨, បេ. ៣៣

៣. ចេតោបរិយញ្ញាណេន សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ ។

បុគ្គលទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវចិត្តរបស់បុគ្គលដែលដល់ព្រម ដោយចិត្តដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → ចេតោបរិយញ្ញាណអភិញ្ញា. ២, បេ.៣០

៤. សេក្ខា វា បុថុជ្ជនា វា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ កុសលេ និរុទ្ធេ វិបាកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ ។

ព្រះសេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយក្តី បុថុជ្ជនទាំងឡាយក្តី ឃើញច្បាស់នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ថាជាអនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តា កាលបើកុសលរលត់ទៅហើយ វិបាក កើតឡើងដោយភាពជាតទារម្មណ៍ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → តទាលម្ពណចិត្ត ១១, បេ. ៣៣

៥. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេ ខន្ធេ អស្សាទេត្តិ អភិនន្ទតិ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អកុសលេ និរុទ្ធេ វិបាកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ ។

ព្រះសេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយក្តី បុថុជ្ជនទាំងឡាយក្តី ត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើននូវខន្ធទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស រាគៈ ក៏កើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ឆា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើអកុសលរលត់ទៅហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ដោយភាពជាតទារម្មណ៍ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → តទាលម្ពណបិត្ត ១១, បេ. ៣៣

៦. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មូបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មូបគញ្ញាណ អនាគតំសញ្ញាណ អាវជ្ជនៈ ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → អភិញ្ញា. ២, បេ. ៣០, មនោទ្វារាវជ្ជនបិត្ត ១, បេ. ១១

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ** ។

បុគ្គលឱ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ពិចារណានូវទាន សីល និងឧបោសថនោះ

មហាកុ. ៨, បេ. ៣៦ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣, មហាកិ. ៨, បេ. ៣៣

២. **បុព្វេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ** ។

បុគ្គល ពិចារណានូវកម្ម ដែលខ្លួនប្រព្រឹត្តល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ។

មហាកុ. ៨, បេ. ៣៨ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣, មហាកិ. ៨, បេ. ៣៣

៣. **ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ចវេក្ខតិ** ។

បុគ្គល ចេញចាកឈានហើយ ពិចារណាអង្គឈាន ។

មហគ្គតកុ. ៩, បេ. ៣៥ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣

មហគ្គតកិ. ៩, បេ. ៣៥ → មហាកិ. ៨, បេ. ៣៣

៤. អរិយា គោត្រភុំ បច្ចវេក្ខន្តិ វោទានំ បច្ចវេក្ខន្តិ ។

ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ពិចារណាគោត្រភូ ពិចារណាវោទាន ។

មហាកុ. សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣, មហាកិ. ៨, បេ. ៣៣

៥. ចក្ខុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ សោតំ ...ឃានំ...ជិវ្ហំ...កាយំ...រូបេ...សទ្ទេ...គន្ធេ ...រសេ...ផោដ្ឋព្វេ...វត្ថុំ... អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ។

ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ឃើញច្បាស់នូវចក្ខុ ថាជាអនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តា ឃើញច្បាស់នូវសោតៈ...ឃានៈ...ជិវ្ហា...កាយៈ...រូប...សំឡេង...ក្លិន....រស...ផោដ្ឋព្វៈ...វត្ថុ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ថាជាអនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តា ។

ឱឡារិករូប ១២, ហទយវត្ថុ
លោកិយកុសល ១៧, លោកិយវិបាក ៣២,
កិរិយា ២០, បេ. ៣៨
} មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣, មហាកិ. ៨, បេ. ៣៣

៦. ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សន្តិ, ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណន្តិ ។

ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ។

រូបារម្មណ៍ → ទិព្វចក្ខុអភិញ្ញាកុ. ១, បេ. ៣០, អភិញ្ញាកិ. ១, បេ. ៣០

សទ្ទារម្មណ៍ → ទិព្វសោតអភិញ្ញាកុ. ១, បេ. ៣០, អភិញ្ញាកិ. ១, បេ. ៣០

៧. ចេតោបរិយញ្ញាណេន អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ ។

ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវចិត្តរបស់បុគ្គលដែលដល់ព្រម ដោយចិត្តដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ។

លោកិយកុសល ១៧, បេ. ៣៨	ចេតោបរិយញ្ញាណអភិញ្ញា ២, បេ. ៣០
លោកិយវិបាក ៣២, បេ. ៣៥	
កិរិយា ២០, បេ. ៣៥	

៨. អាកាសានញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាកាសានញ្ចាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ, អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

អាកាសានញ្ចាយតនកុ. ១, បេ. ៣០
- →វិញ្ញាណញ្ចាយតនកុ. ១, បេ. ៣០
- →វិញ្ញាណញ្ចាយតនវិ. ១, បេ. ៣០
- →វិញ្ញាណញ្ចាយតនកិ. ១, បេ. ៣០

អាកាសានញ្ចាយតនកិ. ១, បេ. ៣០ → វិញ្ញាណញ្ចាយតនកិរិយា ១, បេ. ៣០

អាកិញ្ចញ្ញាយតនកុ. ១, បេ. ៣០ → នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតន. ៣, បេ. ៣០

អាកិញ្ចញ្ញាយតនកិ. ១, បេ. ៣០ → នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិ. ១, បេ. ៣០

៩. រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស, សទ្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស, គន្ធាយតនំ ឃានវិញ្ញាណស្ស, រសាយតនំ ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស, ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ចក្ខុវិញ្ញាណ, សទ្ទាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់សោតវិញ្ញាណ, គន្ធាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ឃានវិញ្ញាណ, រសាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ជិវ្ហាវិញ្ញាណ, ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់កាយវិញ្ញាណ ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

បញ្ចារម្មណ៍ → ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណចិត្ត ១០, បេ. ៧

១០. អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មូបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មូបគញ្ញាណ អនាគតំសញ្ញាណ អាវជ្ជនៈ ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុសល ១៧, បេ. ៣៨ }
លោកិយវិបាក ៣២, បេ. ៣៥ } អភិញ្ញា ២, បេ. ៣០
កិរិយា ២០, បេ. ៣៥, រូប ២៨ } មនោទ្វារាវជ្ជនៈចិត្ត១, បេ.១១

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → សំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

បុគ្គលឱ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្មហើយ រមែងត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើននូវទានជាដើមនោះ រាគៈ ព្រោះប្រារព្ធនូវទានជាដើមនោះ ក៏កើតឡើង, ទិដ្ឋិ កើតឡើង, វិចិកិច្ឆា កើតឡើង, ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង, ទោមនស្ស កើតឡើង ។

មហាកុ.៨, បេ.៣៦ → អកុ.១២, បេ.២៧

២.បុព្វេ សុចិណ្ណានិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

បុគ្គលត្រេកអរ រីករាយ នឹងកុសលកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន រាគៈ ព្រោះប្រារព្ធនូវកម្មនោះ ទើបកើតឡើង, ទិដ្ឋិ កើតឡើង, វិចិកិច្ឆា កើតឡើង, ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង, ទោមនស្ស កើតឡើង ។

មហាកុ.៨, បេ.៣៨ → អកុ.១២, បេ.២៧

៣. ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ឈានេ បរិហីនេ វិប្បដិសារិស្ស ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

បុគ្គលចេញចាកឈានហើយ រមែងត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើននូវឈាន ព្រោះប្រារព្ធនូវឈាននោះ រាគៈ ទើបកើតឡើង, ទិដ្ឋិ កើតឡើង, វិចិកិច្ឆា កើតឡើង, ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង, កាលបើឈានវិនាស ហើយ ទោមនស្ស ក៏កើតឡើង ដល់បុគ្គលដែលមានវិប្បដិសារី (សភាពក្តៅក្រហាយនៃចិត្ត) ។

មហគ្គតកុ.៩, បេ.៣៥ → អកុ.១២, បេ.២៧

៤. បក្ខុំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ...ឃានំ...ជិវ្ហំ...កាយំ...រូបេ...សទ្ទេ...គន្ធេ...រសេ...ផោដ្ឋព្វេ...

វត្ថុំ... អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេ ខន្ធេ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

បុគ្គល ត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើន នឹងចក្ខុ ព្រោះប្រារព្ធចក្ខុនោះ រាគៈ រមែងកើត ទិដ្ឋិ រមែងកើត វិចិកិច្ឆា រមែងកើត ឧទ្ធច្ចៈ រមែងកើត ទោមនស្ស រមែងកើត រមែងត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើននូវសោតៈ ...ឃានៈ...ជិវ្ហា...កាយៈ...រូប...សំឡេង...ក្លិន...រស...ផោដ្ឋព្វ...វត្ថុ ខន្ធទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេស ធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ទាំងឡាយមានសោតៈ ជាដើមនោះ រាគៈ ក៏កើតឡើង, ទិដ្ឋិ កើតឡើង, វិចិកិច្ឆា កើតឡើង, ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង, ទោមនស្ស កើតឡើង ។

ឱឡារិករូប ១២, ហទយវត្ថុ ១,
លោកិយកុសល ១៧, លោកិយវិបាក ៣២, } **អកុ. ១២, បេ. ២៧**
កិរិយា ២០, បេ. ៣៨

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. និព្វានំ មគ្គស្ស ផលស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

និព្វាន ជាបច្ច័យដល់មគ្គ ដល់ផល ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

និព្វាន → មគ្គចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦, ផលចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦

<u>បាលីវិធី ទី.៦</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ ។

ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ចេញចាកមគ្គហើយ ពិចារណាមគ្គ ពិចារណាផល ពិចារណាព្រះនិព្វាន ។

អរហត្តមគ្គ ១, អរហត្តផល ១, ចេ. ៣៦, និព្វាន → មហាកិ.សម្បយុត្ត. ៤, ចេ. ៣៣

មគ្គជាន់ទាប ៣, ចេ.៣៦, ផលជាន់ទាប ៣, ចេ. ៣៦, និព្វាន → មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, ចេ. ៣៣

២. **និព្វានំ គោត្រភុស្ស វោទានស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

និព្វានជាបច្ច័យដល់គោត្រភូ ដល់វោទាន ដល់អាវជ្ជនៈ ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

និព្វាន → មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, ចេ. ៣៣, មនោទ្វារាវជ្ជនចិត្ត ១, ចេ. ១១

៣. **អរិយា ចេតោបរិយញ្ញាណេន អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវចិត្តរបស់បុគ្គលដែលដល់ព្រមដោយចិត្តដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខន្ធទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ អនាគតំសញ្ញាណ អាវជ្ជនៈ ដោយអំណាចនៃអារម្មណប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ប េ. ៣៦ → អភិញ្ញាចិត្ត ២, ប េ. ៣០

និងមនោទ្វារាវជ្ជនចិត្ត ១, ប េ. ១១

ចប់ អារម្មណប្បច្ច័យ

៣. អធិបតិប្បច្ច័យ ៨ វារៈ

អធិបតិប្បច្ច័យ មាន ២ បច្ច័យ គឺៈ

អារម្មណាធិបតិប្បច្ច័យ និងសហជាតាធិបតិប្បច្ច័យ

បាលីវិធី ទី. ១

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ (សំ.→ សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។

បាលីអនុវាទ

១. **អារម្មណាធិបតិ រាគំ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋឹ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើរាគៈឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ហើយត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើនរាគៈ ធ្វើរាគៈនោះឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង, បុគ្គល ធ្វើទិដ្ឋិឱ្យ

ជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ហើយត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើន, រាគៈ ធ្វើទិដ្ឋិនោះឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ទើបឡើងកើត ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ជាបច្ច័យដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

លោភៈ ៨, បេ. ២២ → លោភៈ ៨, បេ. ២២

២. **សហជាតាធិបតិ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតីដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

អកុ.អធិបតី ៣ → អកុ. ១០ (វៀរមោហៈ២) **បេ. ២៦** (វៀរវិចិកិច្ឆា)

<u>បាលីវិធី ទី. ២</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតាធិបតិ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាតាធិបតិ បានដល់ អធិបតីដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

អកុ.អធិបតី ៣ → ចិត្តជរូប ១៧

<u>បាលីវិធី ទី. ៣</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ.→ សំ. និង អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតាធិបតិ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាតាធិបតិ បានដល់ អធិបតីដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

អកុ.អធិបតី ៣ → អកុ. ១០ (វៀរមោហៈ២), **លោ. ២៦** (វៀរវិចិកិច្ឆា), និង**ចិត្តជរូប ១៧**

<u>បាលីវិធី ទី. ៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **អារម្មណាធិបតិ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ។**

អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គលឱ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើនូវកម្មនោះឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ (គឺជាទីគោរព) ហើយពិចារណា ។

មហាកុ. ៨, បេ. ៣៦ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣

២. **បុព្វេ សុចិណ្ណានិ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ។**

បុគ្គល ធ្វើនូវកុសលកម្ម ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន ឱ្យធ្ងន់ ហើយពិចារណា ។

មហាកុ. ៨, បេ. ៣៨ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣

៣. **ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ។**

បុគ្គល ចេញចាកឈាន ធ្វើឈាននោះឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ហើយពិចារណា ។

មហគ្គតកុ. ៩, បេ. ៣៥ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣

៤. **សេក្ខា គោត្រភុំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ, វោទានំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ។**

ព្រះសេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយ ធ្វើនូវគោត្រភូឱ្យធ្ងន់ ហើយពិចារណា, ធ្វើនូវវោទានឱ្យធ្ងន់ ហើយពិចារណា ។

មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣

៤. សហជាតាធិបតិ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតីដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

អធិបតី ៤ → លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨, សាធិបតិកិរិយាជវនៈ ១៧, បេ. ៣៥

និងចិត្តជរូប ១៧

<u>បាលីវិធី ទី. ៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ → សំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អារម្មណាធិបតិ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឱ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើនូវកុសលកម្មនោះឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ហើយត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើន រាគៈ ធ្វើនូវកុសលកម្មនោះឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ។

មហាកុ. ៨, បេ. ៣៦ → លោភៈ ៨, បេ. ២២

២. បុព្វេ សុចិណ្ណានិ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

បុគ្គល ធ្វើនូវកុសលកម្ម ដែលបានសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន ឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ហើយត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើន, រាគៈ ធ្វើនូវកុសលកម្មនោះឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ។

មហាកុ. ៨, បេ. ៣៨ → លោភៈ ៨, បេ. ២២

៣. ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

បុគ្គល ចេញចាកឈាន ធ្វើឈានឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ហើយត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើន រាគៈ ធ្វើឈាននោះឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ។

មហគ្គតកុ. ៩, បេ. ៣៥ → លោភៈ ៨, បេ. ២២

៤. ចក្ខុំ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ...ឃានំ...ជិវ្ហំ...កាយំ...រូបេ...សទ្ទេ...គន្ធេ...រសេ...ផោដ្ឋព្វេ...វត្ថុំ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

បុគ្គល ធ្វើនូវចក្ខុឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ហើយត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើន, រាគៈ ធ្វើចក្ខុនោះឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង, ធ្វើនូវសោតៈ...ឃានៈ...ជិវ្ហា...កាយៈ...រូប...សំឡេង...ក្លិន...រស...ផោដ្ឋព្វៈ...វត្ថុ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ហើយត្រេកអរ ភ្លើតភ្លើន រាគៈ ធ្វើនូវខន្ធជា-ដើមនោះ ឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិក៏កើតឡើង ។

ឱឡារិករូប ១២, ហទយវត្ថុ ១,
លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨, លោកិយវិ. ៣១ } **លោភៈ ៨, បេ. ២២**
(វៀរទុក្ខកាយ), **បេ. ៣៥, កិរិយា ២០, បេ. ៣៥**

<u>បាលីវិធី ទី.៦</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ (អសំ.អស. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **អារម្មណាធិបតិ និព្វានំ មគ្គស្ស ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យដល់មគ្គ ជាបច្ច័យដល់ផល ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

និព្វាន → មគ្គចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦, ផលចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦

២. **សហជាតាធិបតិ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតីដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរអធិបតី ៤ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, បេ. ៣៦

<u>បាលីវិធី ទី. ៧</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អារម្មណាធិបតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ។

អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ចេញចាកមគ្គ ធ្វើមគ្គឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ហើយពិចារណា ។

មគ្គជាន់ទាប ៣, បេ. ៣៦ → មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣

អរហត្តមគ្គ ១, បេ. ៣៦ → មហាកិ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣

២. ផលំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ។

ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ធ្វើផលឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ហើយពិចារណា ។

ផលជាន់ទាប ៣, បេ. ៣៦ → មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣

អរហត្តផល ១, បេ. ៣៦ → មហាកិ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣

៣. **និព្វានំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ** ។

ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ធ្វើនិព្វានឱ្យជាអារម្មណ៍យ៉ាងធ្ងន់ ហើយពិចារណា ។

និព្វាន → មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣, និងមហាកិ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣

៤. **និព្វានំ គោត្រភុស្ស វោទានស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ** ។

ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យដល់គោត្រភូ និងវោទាន ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

និព្វាន → មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣

៥. សហជាតាធិបតិ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកាធិបតិ **ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ** ។

ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតីដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរអធិបតី ៤ → ចិត្តជរូប ១៥ (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

<u>បាលីវិធី ទី. ៨</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេ-សិកស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ. និងអសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតាធិបតិ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតីដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអធិបតិប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរអធិបតី ៤ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, ចិត្តជរូប ១៥

ចប់ អធិបតិប្បច្ច័យ

៤. អនន្តរប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី. ១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ.→ សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. បុរិមា បុរិមា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេសដែលកើតមុន ៗ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេសដែលកើតក្រោយ ៗ ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ ដែលកើតមុន ៗ → អកុ. ១២, បេ. ២៧ ដែលកើតក្រោយ ៗ

(វៀរជវនៈដួងចុងក្រោយ) (វៀរជវនៈដួងដំបូង)

<u>បាលីវិធី ទី. ២</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់វុដ្ឋានៈ (គឺ តទាលម្ពណចិត្ត ឬភវង្គចិត្ត) ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ ផ្លូវបុងក្រោយ → តទាលម្ពណចិត្ត ១១, បេ. ៣៣

ឬ ភវង្គចិត្ត ១៩, បេ. ៣៥ តាមសមគួរ ។

<u>បាលីវិធី ទី. ៣</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. បុរិមា បុរិមា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេសដែលកើតមុន ៗ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេសដែលកើតក្រោយ ៗ ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, ចេ. ៣៨ ដែលកើតមុន ៗ	លោកិយកុ. ១៧, ចេ. ៣៨ ដែលកើតក្រោយ ៗ
លោកិយវិ. ៣២, ចេ. ៣៥ ដែលកើតមុន ៗ	លោកិយកុ. ៣២, ចេ. ៣៥ ដែលកើតក្រោយ ៗ
កិរិយា ១៩, ចេ. ៣៥ ដែលកើតមុន ៗ	កិរិយា ១៩, ចេ. ៣៥ ដែលកើតក្រោយ ៗ
(វៀរបញ្ចទ្វារាវជ្ជនចិត្ត)	(វៀរបញ្ចទ្វារាវជ្ជនចិត្ត)

២. អនុលោមំ គោត្រភុស្ស អនុលោមំ វោទានស្ស អាវជ្ជនា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អនុលោម ជាបច្ច័យដល់គោត្រភូ អនុលោម ជាបច្ច័យដល់វោទាន: អាវជ្ជន: ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣ → មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣

(ខណៈធ្វើអនុលោម) (ខណៈធ្វើគោត្រភូ ឬ វោទាន)

បញ្ចទ្វារាវជ្ជនចិត្ត ១, បេ. ១០ → ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណចិត្ត. ១០, បេ. ៧

មនោទ្វារាវជ្ជនចិត្ត ១, បេ. ១១ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៨, កាមកិរិយាជវន: ៩, បេ. ៣៥

មនោទ្វារាវជ្ជនចិត្ត ១, បេ. ១១ → កាមភវង្គ ១០, បេ. ៣៣ (ក្នុងវោដ្ឋព្វនវារ:)

<u>បាលីវិធី ទី. ៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.→ សំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អាវជ្ជនា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

មនោទ្វារាវជ្ជនចិត្ត ១, បេ. ១១ → ជវនៈដួងខាងដើមរបស់អកុ. ១២, បេ. ២៧

<u>បាលីវិធី ទី. ៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ។ (អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. គោត្រភុ មគ្គស្ស វោទានំ មគ្គស្ស អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

គោត្រភូ ជាបច្ច័យដល់មគ្គ, វោទាន ជាបច្ច័យដល់មគ្គ, អនុលោម ជាបច្ច័យដល់ផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈានរបស់បុគ្គលដែលចេញចាកនិរោធសមាបត្តិ ជាបច្ច័យដល់ផលសមាបត្តិ ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, ចេ. ៣៣ → សោតាបត្តិមគ្គចិត្ត ១, ចេ. ៣៦

(ខណៈធ្វើគោត្រភូ) (ក្នុងសោតាបត្តិមគ្គវិថី)

មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, ចេ. ៣៣ → មគ្គខាងលើ ៣, ចេ. ៣៦

(ខណៈធ្វើវោទាន) (ក្នុងមគ្គវិថីខាងលើ ៣)

មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, ចេ. ៣៣ → ផលខាងក្រោម ៣, ចេ. ៣៦

(ខណៈធ្វើអនុលោមដួងចុងក្រោយ) (ក្នុងផលវិថីសមាបត្តិខាងក្រោម ៣)

មហាកិ.សម្បយុត្ត. ៤, ចេ. ៣៣ → អរហត្តផល ១, ចេ. ៣៦

(ខណៈធ្វើអនុលោមដួងចុងក្រោយ) (ក្នុងអរហត្តផលសមាបត្តិវិថី)

នេវ. កុ. ១, ចេ.៣០ → អនាគាមិផល ១, ចេ. ៣៦

(ដួងទី ២) (ក្នុងនិរោធសមាបត្តិវិថីរបស់ព្រះអនាគាមី)

នេវ.កិ. ១, ចេ. ៣០ → អរហត្តផល ១, ចេ. ៣៦

(ដួងទី ២) (ក្នុងនិរោធសមាបត្តិវិថីរបស់ព្រះអរហន្ត)

<u>បាលីវិធី ទី.៦</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុភាទ</u>

១. បុរិមា បុរិមា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អសង្កិលិដ្ឋ-អសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេសដែលកើតមុន ៗ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍នៃកិលេសដែលកើតក្រោយ ៗ ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

មគ្គចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦ → ផលចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦ ដែលកើតក្រោយ ៗ

២. មគ្គោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មគ្គជាបច្ច័យដល់ផល ផលជាបច្ច័យដល់ផល ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

មគ្គចិត្ត ៤, បេ. ៣៦ → ផលចិត្ត ៤, បេ. ៣៦ (ក្នុងមគ្គវិថី)

ផលចិត្ត ៤, ៣៦ ដែលកើតមុន ៗ → ផលចិត្ត ៤, បេ. ៣៦ ដែលកើតក្រោយ ៗ

(ក្នុងមគ្គវិថី និងផលសមាបត្តិវិថី)

<u>បាលីវិធី ទី.៧</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផល ជាបច្ច័យដល់វុដ្ឋានៈ (គឺ ភវង្គ) ដោយអំណាចនៃអនន្តរប្បច្ច័យ ។

ផលចិត្ត ៤, បេ. ៣៦ → តិហេតុកភវង្គ ១៣, បេ. ៣៥

ចប់ អនន្តរប្បច្ច័យ

៥. សមនន្តរប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសមនន្តរប្បច្ច័យ ។

សម្តែងដូចគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

បប់ សមនន្តរប្បច្ច័យ

(សូម្បីនត្ថិប្បច្ច័យ និងវិគតប្បច្ច័យ សម្តែងដូចគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យ ព្រោះមាន ៧ វារៈដូចគ្នា)

៦. សហជាតប្បច្ច័យ ៩ វារៈ

បាលីវិធី ទី.១

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

បាលីអនុវាទ

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

<u>**បាលីវិធី ទី.២**</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

<u>**បាលីអនុភាទ**</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → ចិត្តជរូប ១៧

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ. និងអសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, ប. ២៧ → អកុ. ១២, ប. ២៧, និងចិត្តជរូប ១៧

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨ → លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨

លោកិយវិ. ៣២, បេ. ៣៥ → លោកិយវិ. ៣២, បេ. ៣៥

កិរិយា ២០, បេ. ៣៥ → កិរិយា ២០, បេ. ៣៥

២. អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, ចេ. ៣៨ → លោកិយកុ. ១៧, ចេ. ៣៨, និងចិត្តជរូប ១៧

លោកិយវិ. ១៨, ចេ. ៣៥ → លោកិយវិ. ១៨, ចេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៥

(វៀរទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណចិត្ត ១០, អរូបវិបាក ៤)

កិរិយា ២០, ចេ. ៣៥ → កិរិយា ២០, ចេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៧

៣. **បដិសន្ធិក្ខណេ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស កដត្តា ច រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ និងកដត្តារូប ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ និងកដត្តារូប ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ និងកដត្តារូប ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិ ១៥, បេ. ៣៥ → បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, បេ. ៣៥

និងបដិសន្ធិកម្មជរូប ២០ ។

៤. ខន្ធា វត្ថុស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់វត្ថុ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិ ១៥, បេ. ៣៥ → បដិសន្ធិហទយវត្ថុ ១

វត្ថុ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

បដិសន្ធិហទយវត្ថុ ១ → បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិ ១៥, បេ. ៣៥

៥. ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៤ → មហាភូត ៤

៦. មហាភូតា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ ឧបាទារូបានំ កដត្តារូបានំ ឧបាទារូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់ឧបាទារូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដល់ឧបាទារូបទាំងឡាយដែលជាកដត្តារូប ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ចិត្តជមហាភូតរូប ៤ → ចិត្តជឧបាទារូប ១៣

កម្មជមហាភូតរូប ៤ → កម្មជឧបាទារូប ១៦

៧. ពាហិរំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតា ឧបាទារូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ដែលជាពាហិររូប ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ (ដែលជាពាហិររូប) ជាបច្ច័យដល់ មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃសហជាតបច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ (ដែលជាពាហិររូប) ជាបច្ច័យដល់ មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃសហជាតបច្ច័យ ។

មហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់ឧបាទារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃសហជាតបច្ច័យ ។

ពាហិរមហាភូតរូប ៤ → ពាហិរមហាភូតរូប ៤

ពាហិរមហាភូតរូប ៤ → ពាហិរឧបាទារូប ៨

៨. អាហារសមុដ្ឋានានំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតា ឧបាទារូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ (ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ (ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់ មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់ឧបាទារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

អាហារជ្ជមហាភូតរូប ៤ → អាហារជ្ជមហាភូតរូប ៤

អាហារជ្ជមហាភូតរូប ៤ → អាហារជ្ជឧបាទារូប ១០

៩. ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតា ឧបាទារូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ដែលមានឧតុជាសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ (ដែលមានឧតុជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ (ដែលមានឧតុជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់ឧបាទារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ឧតុជមហាភូតរូប ៤ → ឧតុជមហាភូតរូប ៤

ឧតុជមហាភូតរូប ៤ → ឧតុជឧបាទារូប ១១

១០. អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ មហាភូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតា កដត្តារូបានំ ឧបាទារូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ របស់អសញ្ញសត្តព្រហ្ម ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ (របស់អសញ្ញសត្តព្រហ្ម) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ (របស់អសញ្ញសត្តព្រហ្ម) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់កដត្តារូបទាំងឡាយដែលជាឧបាទារូប ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

អសញ្ញសត្តមហាភូតរូប ៤ → អសញ្ញសត្តមហាភូតរូប ៤

អសញ្ញសត្តកម្មជមហាភូតរូប ៤ → អសញ្ញសត្តកម្មជឧបាទារូប ៨

(អសញ្ញសត្តកម្មជឧបាទារូប ៨ បានដល់ វណ្ណៈ, គន្ធៈ, រសៈ, ឱជា, ជីវិតរូប, បរិច្ឆេទរូប, ឧបចយៈ, សន្តតិរូប)

១១. **អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ច មហាភូតា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ខន្ធទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងមហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, ចេ. ៣៨, និងចិត្តជមហាភូតរូប ៤ → ចិត្តជរូប ១៧

លោកិយវិ. ១៨, ចេ. ៣៥, និងចិត្តជមហាភូតរូប ៤ → ចិត្តជរូប ១៥

(វៀរទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណចិត្ត ១០, អរូបវិបាក ៤)

កិរិយា ២០, ចេ. ៣៥, និងចិត្តជមហាភូតរូប ៤ → ចិត្តជរូប ១៧

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦

<u>បាលីវិធី ទី.៦</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, បេ. ៣៦ → ចិត្តជរូប ១៥

<u>បាលីវិធី ទី.៧</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ. និងអសំ.)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, និងចិត្តជរូប ១៥

<u>បាលីវិធី ទី.៨</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. និងអសំ. → អសំ)

ធម៌ទាំងឡាយ គឺ ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ច មហាភូតា ច បិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងមហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, លេ. ២៧, និងចិត្តជមហាភូតរូប ៤ → ចិត្តជរូប ១៧

<u>បាលីវិធី ទី.៩</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. និងអសំ. → អសំ)

ធម៌ទាំងឡាយ គឺ ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងមហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃសហជាតប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ.៣៦, និងចិត្តជមហាភូតរូប ៤ → ចិត្តជរូប ១៥

ចប់ សហជាតប្បច្ច័យ

៧. អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ៣ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិដ្ឋិសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

អកុ.១២, បេ. ២៧ → អកុ.១២, បេ. ២៧

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.→ អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨ → លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨

លោកិយវិ. ៣២, បេ. ៣៥ → លោកិយវិ. ៣២, បេ. ៣៥

កិរិយា ២០, បេ. ៣៥ → កិរិយា ២០, បេ. ៣៥

២. បដិសន្ធិក្ខណេ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ គឺៈ

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

បដិសន្ធិចិត្ត ១៩, ចេ. ៣៥ → បដិសន្ធិចិត្ត ១៩, ចេ. ៣៥

៣. **ខន្ធា វត្ថុស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់វត្ថុ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៥ → បដិសន្ធិហទយវត្ថុ

វត្ថុ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

បដិសន្ធិហទយវត្ថុ → បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៥

៤. **ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៤ → មហាភូតរូប ៤

៥. ពាហិរំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ដែលជាពាហិររូប ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃ-អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ (ដែលជាពាហិររូប) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃ-អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ (ដែលជាពាហិររូប) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃ-អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

ពាហិរមហាភូតរូប ៤ → ពាហិរមហាភូតរូប ៤

៦. អាហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ (ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់ មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ (ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

អាហារជមហាភូតរូប ៤ → អាហារជមហាភូតរូប ៤

៧. ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ដែលមានឧតុជាសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ (ដែលមានឧតុជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ (ដែលមានឧតុជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

ឧតុជមហាភូតរូប ៤ → ឧតុជមហាភូតរូប ៤

៨. អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ របស់អសញ្ញីសត្វ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ របស់អសញ្ញីសត្វ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ របស់អសញ្ញីសត្វ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

អសញ្ញសត្វមហាភូតរូប ៤ → អសញ្ញសត្វមហាភូតរូប ៤

បាលីវិធី ទី.៣

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. អសំ → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

បាលីអនុវាទ

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ (ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស) ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ (ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស) ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦

ចប់ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ

៨. និស្សយប្បច្ច័យ ១៣ វារៈ

និស្សយប្បច្ច័យ មាន ៣ បច្ច័យ គឺ៖

សហជាតនិស្សយប្បច្ច័យ, វត្ថុបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ, និងវត្ថារម្មណបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ ។

១. **សហជាតនិស្សយប្បច្ច័យ** មាន ៩ វារៈ សម្ដែងដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យ

២. **វត្ថុបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ** មាន ៣ វារៈ

៣. **វត្ថារម្មណបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ** មាន ២ វារៈ ហើយ ២ បច្ច័យចុងក្រោយនឹងសម្ដែងក្នុងទីនេះ ។

វត្ថុបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ

វត្ថារម្មណបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស ឃានាយតនំ ឃានវិញ្ញាណស្ស ជិវ្ហាយតនំ ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ចក្ខុវិញ្ញាណ, សោតាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់សោតវិញ្ញាណ, ឃានាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ឃានវិញ្ញាណ, ជិវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ជិវ្ហាវិញ្ញាណ, កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់កាយវិញ្ញាណ ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

បសាទរូប ៥ ដែលកើតមុនៗ → ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណចិត្ត ១០, ចេ.៧

២. វត្ថុ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

បាទយវត្ថុ
- **លោកិយកុ. ១៧, ចេ. ៣៨**
- **លោកិយវិ. ១៨, ចេ. ៣៥** (វៀរទ្វិ. ១០, អរូបវិ. ៤)
- **កិរិយា ២០, ចេ. ៣៥**

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ)

មរណាសន្នបាទយវត្ថុ
- មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣, កាមកិ. ១០, បេ. ៣៣ (វៀរអប្បមញ្ញា ២)
- តទាលម្ពណបិត្ត ១១, បេ. ៣៣
- អភិញ្ញាបិត្ត ២, បេ. ៣០

(នេះជាវត្ថារម្មណបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → សំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. វត្ថុ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ហទយវត្ថុដែលកើតមុន → អកុ. ១២, បេ. ២៧

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ)

មរណាសន្នហទយវត្ថុ → អកុ. ១២, បេ. ២៤ (វៀរឥស្សា,មច្ឆរិយៈ,កុក្កុច្ចៈ)

(នេះជាវត្ថារម្មណបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. វត្ថុ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ហទយវត្ថុដែលកើតមុន → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ)

មិស្សកវារៈ ២ វារៈ

សហជាតនិស្សយប្បច្ច័យ និងបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច ធម្មា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. អសំ. → សំ)

ធម៌ទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យ

ដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ឯកស្ស ខន្ធស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ (ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស) និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ (ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស) និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧, និងហទយវត្ថុ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

(នេះជាសហជាតនិស្សយប្បច្ច័យ និងបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ)

បាលីវិធី ទី.២

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋ-អសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

បាលីអនុវាទ

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ឯកស្ស ខន្ធស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ (ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស) និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ (ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស) និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃនិស្សយប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, និងហទយវត្ថុ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦

(នេះជាសហជាតនិស្សយប្បច្ច័យ និងបុរេជាតនិស្សយប្បច្ច័យ)

<u>សិក្ខាកាមទាំងឡាយគប្បីជ្រាបថា</u> ៖ បច្ច័យនេះ ក្នុងព្រះបាលីសម្តែងទុកថា បានសង្ខ្យាវារៈ ១៣ វារៈ តែមិនបានសម្តែងបាលី<u>វិធី</u> និងបាលី<u>អនុវាទ</u> ដែលសម្តែងទុកក្នុងទីនេះ បានអាស្រ័យព្រះបាលីក្នុងកុសលត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ ជាគោល ។

បប់ និស្សយបច្ច័យ

៩. ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ៨ វារៈ

ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន ៣ បច្ច័យ គឺៈ

អារម្មណូបនិស្សយប្បច្ច័យ, អនន្តរូបនិស្សយប្បច្ច័យ, និងបកតូបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

១. **អារម្មណូបនិស្សយប្បច្ច័យ** មាន ៥ វារៈ សម្ដែងដូចគ្នានឹងអារម្មណាធិបតិប្បច្ច័យ ។

២. **អនន្តរូបនិស្សយប្បច្ច័យ** មាន ៧ វារៈ សម្ដែងដូចគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យ ។

៣. **បកតូបនិស្សយប្បច្ច័យ** មាន ៨ វារៈ នឹងសម្ដែងក្នុងទីនេះ ។

បកតូបនិស្សយប្បច្ច័យ ៨ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

បាលីអនុវាទ

១. រាគំ ឧបនិស្សាយ បាណំ ហនតិ, អទិន្នំ អាទិយតិ, មុសា ភណតិ, បិសុណំ ភណតិ, ផរុសំ ភណតិ, សម្ផំ បលបតិ, សន្ធឹ ឆិន្ទតិ, និល្លោបំ ហរតិ, ឯកាគារិកំ ករោតិ, បរិបន្ថេ តិដ្ឋតិ, បរទារំ គច្ឆតិ, គាមឃាតំ ករោតិ, និគមឃាតំ ករោតិ, មាតរំ ជីវិតា វោរោបេតិ, បិតរំ ជីវិតា វោរោបេតិ, អរហន្តំ ជីវិតា វោរោបេតិ, ទុដ្ឋេន ចិត្តេន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេតិ, សង្ឃំ ភិន្ទតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គលអាស្រ័យរាគៈ ហើយសម្លាប់សត្វ, កាន់យកទ្រព្យអ្នកដ៏ទៃ, និយាយកុហក, និយាយញុះញង់, និយាយពាក្យអាក្រក់, និយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍, កាត់ទី-ត (កាត់ប្រកបេញ្ចូល), លបធក់ទ្រព្យគេ (លបចូលលួច), ប្លន់យកទ្រព្យក្នុងផ្ទះមួយ, ឈរចាំដណ្តើមទ្រព្យគេក្បែរផ្លូវ (ឃ្លាំស្ទាក់ប្លន់តាមផ្លូវ), លួចភរិយាអ្នកដទៃ, សម្លាប់អ្នកស្រុក, សម្លាប់អ្នកនិគម, សម្លាប់មាតា, សម្លាប់បិតា, សម្លាប់ព្រះអរហន្ត, ធ្វើព្រះលោហិតនៃព្រះតថាគតឱ្យពុរពង ដោយទោសចិត្ត, បំបែកបំបាក់សង្ឃ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

លោភៈ៨, បេ.២២ → អកុ.១២, បេ.២៧

២. ទោសំ ឧបនិស្សាយ ...... មោហំ ឧបនិស្សាយ...... មានំ ឧបនិស្សាយ....... ទិដ្ឋឹ ឧបនិស្សាយ ...... បត្ថនំ ឧបនិស្សាយ បាណំ ហនតិ, អទិន្នំ អាទិយតិ, មុសា ភណតិ, បិសុណំ ភណតិ, ផរុសំ ភណតិ, សម្ផំ បលបតិ, សន្ធឹ ឆិន្ទតិ, និល្លោបំ ហរតិ, ឯកាគារិកំ ករោតិ, បរិបន្ថេ តិដ្ឋតិ, បរទារំ គច្ឆតិ, គាមឃាតំ ករោតិ, និគមឃាតំ ករោតិ, មាតរំ ជីវិតា វោរោបេតិ, បិតរំ ជីវិតា វោរោបេតិ, អរហន្តំ ជីវិតា វោរោបេតិ, ទុដ្ឋេន ចិត្តេន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេតិ, សង្ឃំ ភិន្ទតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គលអាស្រ័យនូវទោសៈ..........អាស្រ័យមោហៈ.........អាស្រ័យមានៈ.........អាស្រ័យទិដ្ឋិ ....អាស្រ័យសេចក្ដីប្រាថ្នា សម្លាប់សត្វ, កាន់យកទ្រព្យអ្នកដ៏ទៃ, និយាយកុហក, និយាយញុះញង់, និយាយពាក្យអាក្រក់, និយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍, កាត់ទី-ត (កាត់ប្រកបេញចូល), លបធក់ទ្រព្យគេ (លបចូលលួច), ប្លន់យកទ្រព្យក្នុងផ្ទះមួយ, ឈរចាំដណ្ដើមទ្រព្យគេក្បែរផ្លូវ (ឃ្លាំស្ទាក់ប្លន់តាមផ្លូវ), លួចភរិយាអ្នកដទៃ, សម្លាប់អ្នកស្រុក, សម្លាប់អ្នកនិគម, សម្លាប់មាតា, សម្លាប់បិតា, សម្លាប់ព្រះអរហន្ត, ធ្វើព្រះលោហិតនៃព្រះតថាគតឱ្យពុរពង ដោយទោសចិត្ត, បំបែកបំបាក់សង្ឃ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

៣. រាគោ..... ទោសោ មោហោ មានោ ទិដ្ឋិ បត្ថនា រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មានស្ស ទិដ្ឋិយា បត្ថនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានះ ទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យដល់រាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានះ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

៤. <u>បាណាតិបាត</u> បាណាតិបាតោ បាណាតិបាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បាណាតិបាតោ អទិន្នាទានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បាណាតិបាតោ កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បាណាតិបាតោ មុសាវាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បាណាតិបាតោ បិសុណាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បាណាតិបាតោ ផរុសាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បាណាតិបាតោ សម្ផប្បលាបស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បាណាតិបាតោ អភិជ្ឈាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បាណាតិបាតោ ព្យាបាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បាណាតិបាតោ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បាណាតិបាត ជាបច្ច័យដល់បាណាតិបាត...... អទិន្នាទាន....... កាមេសុមិច្ឆាចារ........ មុសាវាទ .... បិសុណាវាទ......... ផរុសវាទ.......... សម្ផប្បលាបវាទ.......... អភិជ្ឈា.......... ព្យាបាទ.......... មិច្ឆាទិដ្ឋិ......... ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

បាណាតិបាត → អកុ.កម្មបថ ១០ (អកុ. ១២, ចេ.២៧)

៥. អទិន្នាទាន អទិន្នាទានំ អទិន្នាទានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អទិន្នាទានំ កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អទិន្នាទានំ មុសាវាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អទិន្នាទានំ បិសុណាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អទិន្នាទានំ ផរុសាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អទិន្នាទានំ សម្ផប្បលាបស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អទិន្នាទានំ អភិជ្ឈាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អទិន្នាទានំ ព្យាបាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អទិន្នាទានំ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អទិន្នាទានំ បាណាតិបាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អទិន្នាទាន ជាបច្ច័យដល់អទិន្នាទាន....... កាមេសុមិច្ឆាចារ........ មុសាវាទ....... បិសុណាវាទ .... ផរុសវាទ.......... សម្ផប្បលាបវាទ........... អភិជ្ឈា........... ព្យាបាទ.......... មិច្ឆាទិដ្ឋិ......... បាណាតិបាត ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អទិន្នាទាន → អកុ.កម្មបថ ១០

(លោភៈ ៨, បេ. ២២,ទោសៈ ២, បេ.២២) (អកុ. ១២, បេ. ២៧)

៦. <u>កាមេសុមិច្ឆាចារ</u> កាមេសុ មិច្ឆាចារោ កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មុសាវាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារោ បិសុណាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារោ ផរុសាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារោ សម្ផប្បលាបស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារោ អភិជ្ឈាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារោ ព្យាបាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារោ បាណាតិបាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារោ អទិន្នាទានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កាមេសុមិច្ឆាចារ ជាបច្ច័យដល់កាមេសុមិច្ឆាចារ.......មុសាវាទ......បិសុណាវាទ........ផរុសវាទ ....សម្ផប្បលាបវាទ..........អភិជ្ឈា..........ព្យាបាទ.........មិច្ឆាទិដ្ឋិ.......បាណាតិបាត.........អទិន្នាទាន ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អទិន្នាទាន → អកុ.កម្មបថ ១០

(លោភៈ ៨, បេ. ២២,ទោស ២,បេ.២២) (អកុ. ១២, បេ. ២៧)

៧. <u>មុសាវាទ</u> មុសាវាទោ មុសាវាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មុសាវាទោ បិសុណាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មុសាវាទោ ផរុសាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មុសាវាទោ សម្ផប្បលាបស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មុសាវាទោ អភិជ្ឈាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មុសាវាទោ ព្យាបាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មុសាវាទោ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មុសាវាទោ បាណាតិបាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មុសាវាទោ អទិន្នាទានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មុសាវាទោ កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មុសាវាទ ជាបច្ច័យដល់មុសាវាទ.......បិសុណាវាទ........ផរុសវាទ........សម្ផប្បលាបវាទ.......... អភិជ្ឈា.......... ព្យាបាទ......... មិច្ឆាទិដ្ឋិ........ បាណាតិបាត......... អទិន្នាទាន..........កាមេសុមិច្ឆាចារ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

មុសាវាទ → អកុ.កម្មបថ ១០

(លោភៈ ៨, បេ. ២២, ទោសៈ ២, បេ. ២២) (អកុ. ១២, បេ. ២៧)

៨. <u>បិសុណាវាចា</u> បិសុណាវាចា បិសុណាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិសុណាវាចា ផរុសាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិសុណាវាចា សម្ផប្បលាបស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិសុណាវាចា អភិជ្ឈាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិសុណាវាចា ព្យាបាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិសុណាវាចា មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិសុណាវាចា បាណាតិបាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិសុណាវាចា អទិន្នាទានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិសុណាវាចា កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិសុណាវាចា មុសាវាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិសុណាវាចា ជាបច្ច័យដល់បិសុណាវាចា......... ផរុសវាចា......... សម្ផប្បលាបវាទ.......... អភិជ្ឈា.......... ព្យាបាទ.......... មិច្ឆាទិដ្ឋិ.........បាណាតិបាត..........អទិន្នាទាន.........កាមេសុមិច្ឆាចារ ....មុសាវាទ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

បិសុណាវាចា → អកុ.កម្មបថ ១០

(លោភៈ ៨, បេ. ២២, ទោសៈ ២, បេ. ២២) (អកុ. ១២, បេ. ២៧)

៩. <u>ផរុសវាចា</u> ផរុសវាចា ផរុសាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផរុសវាចា សម្ផប្បលាបស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផរុសវាចា អភិជ្ឈាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផរុសវាចា ព្យាបាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផរុសវាចា មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផរុសវាចា បាណាតិបាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផរុសវាចា អទិន្នាទានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផរុសវាចា កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផរុសវាចា មុសាវាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផរុសវាចា បិសុណាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផរុសវាចា ជាបច្ច័យដល់ផរុសវាចា.......... សម្ផប្បលាបវាទ........... អភិជ្ឈា........... ព្យាបាទ .... មិច្ឆាទិដ្ឋិ.........បាណាតិបាត...........អទិន្នាទាន..........កាមេសុមិច្ឆាចារ..........មុសាវាទ........... បិសុណាវាចា ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ផរុសវាចា → អកុ.កម្មបថ ១០

(ទោសៈ ២, បេ. ២២) (អកុ. ១២, បេ. ២៧)

១០. <u>សម្ផប្បលាបវាទ</u> សម្ផប្បលាបោ សម្ផប្បលាបស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សម្ផប្បលាបោ អភិជ្ឈាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សម្ផប្បលាបោ ព្យាបាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សម្ផប្បលាបោ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សម្ផប្បលាបោ បាណាតិបាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សម្ផប្បលាបោ អទិន្នាទានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សម្ផប្បលាបោ កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សម្ផប្បលាបោ មុសាវាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សម្ផប្បលាបោ បិសុណាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សម្ផប្បលាបោ ផរុសាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សម្ផប្បលាបវាទ ជាបច្ច័យដល់សម្ផប្បលាបវាទ.......... អភិជ្ឈា.......... ព្យាបាទ.......... មិច្ឆាទិដ្ឋិ ....បាណាតិបាត..........អទិន្នាទាន..........កាមេសុមិច្ឆាចារ..........មុសាវាទ..........បិសុណាវាទ ....ផរុសវាទ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

សម្ផប្បលាបវាទ → អកុ.កម្មបថ ១០

(លោភៈ ៨, បេ.២២, ទោសៈ ២, បេ. ២២) (អកុ. ១២, បេ. ២៧)

១១. <u>អភិជ្ឈា</u> អភិជ្ឈា អភិជ្ឈាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិជ្ឈា ព្យាបាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិជ្ឈា មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិជ្ឈា បាណាតិបាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិជ្ឈា អទិន្នាទានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិជ្ឈា កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិជ្ឈា មុសាវាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិជ្ឈា បិសុណាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិជ្ឈា ផរុសាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិជ្ឈា សម្ផប្បលាបស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិជ្ឈា ជាបច្ច័យដល់អភិជ្ឈា.......... ព្យាបាទ......... មិច្ឆាទិដ្ឋិ.........បាណាតិបាត.......... អទិន្នាទាន......... កាមេសុមិច្ឆាចារ......... មុសាវាទ.......... បិសុណាវាទ...........ផរុសវាទ........... សម្ផប្បលាបវាទ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិជ្ឈា → អកុ.កម្មបថ ១០

(លោភៈបេ. ក្នុងលោភមូលចិត្ត ៨) (អកុ. ១២, បេ. ២៧)

១២. <u>ព្យាបាទ</u> ព្យាបាទោ ព្យាបាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ព្យាបាទោ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ព្យាបាទោ បាណាតិបាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ព្យាបាទោ អទិន្នាទានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ព្យាបាទោ កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ព្យាបាទោ មុសាវាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ព្យាបាទោ បិសុណាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ព្យាបាទោ ផរុសាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ព្យាបាទោ សម្ផប្បលាបស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ព្យាបាទោ អភិជ្ឈាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ព្យាបាទ ជាបច្ច័យដល់ព្យាបាទ.......... មិច្ឆាទិដ្ឋិ.........បាណាតិបាត...........អទិន្នាទាន.......... កាមេសុមិច្ឆាចារ..........មុសាវាទ...........បិសុណាវាទ............ផរុសវាទ............ សម្ផប្បលាបវាទ .... អភិជ្ឈា ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ព្យាបាទ → អកុ.កម្មបថ ១០

(ទោសៈបេ. ក្នុងទោសមូលចិត្ត ២) (អកុ. ១២, បេ. ២៧)

១៣. <u>មិច្ឆាទិដ្ឋិ</u> មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ បាណាតិបាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ អទិន្នាទានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ មុសាវាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ បិសុណាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ផរុសាវាចាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ សម្ផប្បលាបស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ អភិជ្ឈាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ព្យាបាទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យដល់មិច្ឆាទិដ្ឋិ.........បាណាតិបាត..........អទិន្នាទាន.........កាមេសុមិច្ឆាចារ ....មុសាវាទ...........បិសុណាវាទ...........ផរុសវាទ........... សម្ផប្បលាបវាទ............ អភិជ្ឈា .... ព្យាបាទ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ → អកុ.កម្មបថ ១០

(ទិដ្ឋិបេ.ក្នុងលោភទិដ្ឋិគតសម្បយុត្ត. ៤) (អកុ. ១២, បេ. ២៧)

១៤. មាតុឃាត មាតុឃាតកម្មំ មាតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មាតុឃាតកម្មំ បិតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មាតុឃាតកម្មំ អរហន្តឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មាតុឃាតកម្មំ រុហិតុប្បាទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មាតុឃាតកម្មំ សង្ឃភេទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មាតុឃាតកម្មំ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មាតុឃាត ជាបច្ច័យដល់មាតុឃាត..........បិតុឃាត..........អរហន្តឃាត..........លោហិតុប្បាទ ....សង្ឃភេទ............និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ទោសមូលចិត្ត ២, បេ. ២២ → បញ្ចានន្តរិយកម្ម និងនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ

១៥. បិតុឃាត បិតុឃាតកម្មំ បិតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិតុឃាតកម្មំ អរហន្តឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិតុឃាតកម្មំ រុហិតុប្បាទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិតុឃាតកម្មំ សង្ឃភេទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិតុឃាតកម្មំ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិតុឃាតកម្មំ មាតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បិតុឃាត ជាបច្ច័យដល់បិតុឃាត..........អរហន្តឃាត...........លោហិតុប្បាទ.............សង្ឃភេទ ....និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ..............មាតុឃាត ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ទោសមូលបិត្ត ២, បេ. ២២ → បញ្ចានន្តរិយកម្ម និងនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ

១៦. <u>អរហន្តឃាត</u> អរហន្តឃាតកម្មំ អរហន្តឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អរហន្តឃាតកម្មំ រុហិតុប្បាទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អរហន្តឃាតកម្មំ សង្ឃភេទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អរហន្តឃាតកម្មំ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អរហន្តឃាតកម្មំ មាតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អរហន្តឃាតកម្មំ បិតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អរហន្តឃាត ជាបច្ច័យដល់អរហន្តឃាត............លោហិតុប្បាទ............. សង្ឃភេទ............... និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ..............មាតុឃាត..............បិតុឃាត ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ទោសមូលបិត្ត ២, បេ. ២២ → បញ្ចានន្តរិយកម្ម និងនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ

១៧. <u>លោហិតុប្បាទ</u> រុហិតុប្បាទកម្មំ រុហិតុប្បាទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រុហិតុប្បាទកម្មំ សង្ឃភេទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រុហិតុប្បាទកម្មំ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រុហិតុប្បាទកម្មំ មាតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រុហិតុប្បាទកម្មំ បិតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រុហិតុប្បាទកម្មំ អរហន្តឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

លោហិតុប្បាទ ជាបច្ច័យដល់លោហិតុប្បាទ.............សង្ឃភេទ...............និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ....មាតុឃាត............បិតុឃាត............អរហន្តឃាត ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ទោសមូលចិត្ត ២, បេ. ២២ → បញ្ចានន្តរិយកម្ម និងនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ

១៨. <u>សង្ឃភេទ</u> សង្ឃភេទកម្មំ សង្ឃភេទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ឃភេទកម្មំ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ឃភេទកម្មំ មាតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ឃភេទកម្មំ បិតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ឃភេទកម្មំ អរហន្តឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ឃភេទកម្មំ រុហិតុប្បាទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ឃភេទ ជាបច្ច័យដល់សង្ឃភេទ...............និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ..............មាតុឃាត..............

បិតុឃាត..............អរហន្តឃាត...............លោហិតុប្បាទ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ទោសមូលបិត្ត ២, បេ. ២២ → បញ្ចានន្តរិយកម្ម និងនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ

១៩. <u>និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ</u> និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ មាតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ បិតុឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ អរហន្តឃាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ រុហិតុប្បាទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ សង្ឃភេទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យដល់និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ.............. មាតុឃាត.............. បិតុឃាត..............

អរហន្តឃាត..............លោហិតុប្បាទ..............សង្ឃភេទ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ទិដ្ឋិគតសម្បយុត្ត ៤, បេ. ២១ → និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និងបញ្ចានន្តរិយកម្ម

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុភាទ</u>

១. រាគំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តឹ ឧប្បាទេតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល អាស្រ័យរាគៈហើយឱ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈានឱ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនាឱ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញាឱ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើតឡើង ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

លោភៈ ៨, បេ. ២២ → លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨

២. ទោសំ មោហំ ទិដ្ឋឹ បត្ថនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តឹ ឧប្បាទេតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល អាស្រ័យទោសៈ មោហៈ មានះ ទិដ្ឋិ សេចក្ដីប្រាថ្នា ហើយឱ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈានឱ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនាឱ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញាឱ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើតឡើង ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨

៣. រាគោ ទោសោ មោហោ មានោ ទិដ្ឋិ បត្ថនា សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាគស្ស បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានះ ទិដ្ឋិ សេចក្ដីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យដល់សទ្ធា, សីល, សុតៈ, ចាគៈ, បញ្ញា, សុខកាយ, ទុក្ខកាយ, ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨, និងកាយវិញ្ញាណចិត្ត ២, បេ. ៧

៤. បាណំ ហន្ត្វា អទិន្នំ អាទិយិត្វា មុសា ភណិត្វា បិសុណំ ភណិត្វា ផរុសំ ភណិត្វា សម្ផំ បលបិត្វា សន្ធឹ ឆិន្ទិត្វា និល្លោបំ ហរិត្វា ឯកាគារិកំ ករិត្វា បរិបន្ថេ ឋត្វា បរទារំ គន្ត្វា គាមឃាតំ ករិត្វា និគមឃាតំ ករិត្វា តស្ស បដិឃាតត្ថាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ

ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល សម្លាប់សត្វ, យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យ, និយាយកុហក, និយាយញុះញង់, និយាយពាក្យអាក្រក់, និយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍, កាត់ទី-ត (កាត់ប្រកបេញចូល), លបធក់ទ្រព្យគេ (លបចូលលួច), ប្លន់យកទ្រព្យគេក្នុងផ្ទះមួយ, ឈរបាំងដណ្ដើមទ្រព្យគេក្បែរផ្លូវ, លួចភរិយាអ្នកដទៃ, សម្លាប់អ្នកស្រុក, សម្លាប់អ្នកនិគម ហើយឱ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈានឱ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនាឱ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញាឱ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើតឡើង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការឃាត់នូវផលនៃកម្មនោះ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អកុ.កម្មបថ ១០ → លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨

៥. មាតរំ ជីវិតា វោរោបេត្វា តស្ស បដិឃាតត្ថាយ .... បិតរំ ជីវិតា វោរោបេត្វា តស្ស បដិឃាតត្ថាយ .... អរហន្តំ ជីវិតា វោរោបេត្វា តស្ស បដិឃាតត្ថាយ .... ទុដ្ឋេន ចិត្តេន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេត្វា តស្ស បដិឃាតត្ថាយ .... សង្ឃំ ភិន្ទិត្វា តស្ស បដិឃាតត្ថាយ <u>ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ</u> ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល សម្លាប់មាតា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការឃាត់នូវផលនៃកម្មនោះ ។ល។ សម្លាប់បិតា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការឃាត់នូវផលនៃកម្មនោះ ។ល។ សម្លាប់ព្រះអរហន្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការឃាត់នូវផលនៃកម្មនោះ ។ល។ ធ្វើព្រះលោហិតរបស់ព្រះតថាគតឱ្យពុរពងដោយទោសចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការឃាត់នូវផលនៃកម្មនោះ ។ល។ បំបែកសង្ឃ ហើយឱ្យទានសមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការឃាត់នូវផលនៃកម្មនោះ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

បញ្ចានន្តរិយកម្ម → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៨

៦. **អកុសលំ កម្មំ វិបាកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ** ។

អកុសលកម្ម ជាបច្ច័យដល់វិបាក ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

បេតនាក្នុងអកុ. ១២ → អកុ.វិបាក ៧, បេ. ១០

<u>**បាលីវិធី ទី.៣**</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. រាគំ ឧបនិស្សាយ មគ្គំ ឧប្បាទេតិ ផលសមាបត្តឹ សមាបជ្ជតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល អាស្រ័យរាគៈ ហើយធ្វើមគ្គឱ្យកើតឡើង ចូលកាន់ផលសមាបត្តិ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

លោភ: ៨, បេ. ២២ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, បេ. ៣៦

២. ទោសំ មោហំ មានំ ទិដ្ឋឹ បត្ថនំ ឧបនិស្សាយ មគ្គំ ឧប្បាទេតិ ផលសមាបត្តឹ សមាបជ្ជតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល អាស្រ័យទោសៈ មោហៈ មានះ ទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា ហើយធ្វើមគ្គឱ្យកើតឡើង ចូលកាន់ផលសមាបត្តិ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, បេ. ៣៦

៣. **រាគោ ទោសោ មោហោ មានោ ទិដ្ឋិ បត្ថនា មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

រាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានះ ទិដ្ឋិ សេចក្ដីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យដល់មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អកុ.១២, បេ.២៧ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, បេ.៣៦

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.→ អសំ.)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុភាទ</u>

១. **សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តឹ ឧប្បាទេតិ សីលំ សុតំ ចាគំ បញ្ញំ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧតុំ ភោជនំ សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ**

ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តឹ ឧប្បាទេតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល អាស្រ័យសទ្ធា ហើយឱ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈានឱ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនាឱ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញាឱ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើតឡើង បុគ្គលអាស្រ័យសីល សុតៈ បាគៈ បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ ភោជន សេនាសនៈ ហើយឱ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈានឱ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនាឱ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញាឱ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើតឡើង ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨
កាយវិញ្ញាណចិត្ត ២, បេ. ៧ } លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨
រដូវ ភោជន សេនាសនៈ

២. សទ្ធា សីលំ សុតំ បាគោ បញ្ញា កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧតុំ ភោជនំ សេនាសនំ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស បាគស្ស បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សទ្ធា សីល សុតៈ បាគៈ បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ ភោជន សេនាសនៈ ជាបច្ច័យដល់សទ្ធា សីល សុតៈ បាគៈ បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨ ⎫ លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨

កាយវិញ្ញាណចិត្ត ២, បេ. ៧ ⎬ កាយវិញ្ញាណចិត្ត ២, បេ. ៧

វដ្ដុរ ភោជន សេនាសនៈ ⎭

៣. កុសលំ កម្មំ វិបាកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលកម្ម ជាបច្ច័យដល់វិបាក ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ចេតនាក្នុងលោកិយកុ. ១៧ → លោកិយកុសលវិបាក ២៥, បេ. ៣៥

៤. បឋមស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ បឋមស្ស ឈានស្ស

ទុតិយស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ ទុតិយស្ស ឈានស្ស

តតិយស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ តតិយស្ស ឈានស្ស

ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស

អាកាសានញ្ចាយតនស្ស បរិកម្មំ អាកាសានញ្ចាយតនស្ស

វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស បរិកម្មំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស

អាកិញ្ចញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ អាកិញ្ចញ្ញាយតនស្ស

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បរិកម្មនៃបឋមជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់បឋមជ្ឈាន

បរិកម្មនៃទុតិយជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់ទុតិយជ្ឈាន

បរិកម្មនៃតតិយជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់តតិយជ្ឈាន

បរិកម្មនៃចតុត្ថជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់ចតុត្ថជ្ឈាន

បរិកម្មនៃអាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់អាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន

បរិកម្មនៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់វិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន

បរិកម្មនៃអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់អាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន

បរិកម្មនៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ។

មហាកុ.សម្បយុត្ត.៤, បេ.៣៥ → មហគ្គតកុ.៨, បេ.៣៥ (ចតុក្កន័យ តាមព្រះបាលី)

មហាកិ.សម្បយុត្ត.៤, បេ.៣៥ → មហគ្គតកិ.៨, បេ.៣៥

៥. បឋមំ ឈានំ ទុតិយស្ស ឈានស្ស, ទុតិយំ ឈានំ តតិយស្ស ឈានស្ស, តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស, ចតុត្ថំ ឈានំ អាកាសានញ្ចាយតនស្ស, អាកាសានញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស, វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ អាកិញ្ចញ្ញាយតនស្ស, អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បឋមជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់ទុតិយជ្ឈាន

ទុតិយជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់តតិយជ្ឈាន

តតិយជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់ចតុត្ថជ្ឈាន

ចតុត្ថជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់អាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន

អាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់វិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន

វិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់អាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន

អាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យដល់នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

មហគ្គតកុ. ៧, បេ. ៣៥ → មហគ្គតកុ. ៧, បេ. ៣៥ (ឈានចតុក្កន័យ)

(វៀរនេវ.កុ. ១) (វៀរបឋមជ្ឈានកុ. ១)

មហគ្គតកិ. ៧, បេ. ៣៥ → មហគ្គតកិ. ៧, បេ. ៣៥

(វៀរនេវ.កិ.១) (វៀរបឋមជ្ឈានកិ.១)

<u>បាលីវិធី ទី.៥</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → សំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ មានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋឹ គណ្ហាតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល អាស្រ័យសទ្ធា ហើយដំឡើងមានះ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

សទ្ធាក្នុងលោកិយកុសល.១៧ → លោភៈ៨, បេ.២២

២. សីលំ សុតំ ចាគំ បញ្ញំ ឧបនិស្សាយ មានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋឹ គណ្ហាតិ ឧបនិស្សប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល អាស្រ័យសីល សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា ហើយដំឡើងមានះ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

សីល សុតៈ ចាគៈ បញ្ញាក្នុងលោកិយកុ.១៧ → លោភៈ៨, បេ.២២

៣. កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧតុំ ភោជនំ សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ បាណំ ហនតិ អទិន្នំ អាទិយតិ មុសា ភណតិ បិសុណំ ភណតិ ផរុសំ ភណតិ សម្ផំ បលបតិ សន្ធឹ ឆិន្ទតិ និល្លោបំ ហរតិ ឯកាគារិកំ ករោតិ បរិបន្ថេ តិដ្ឋតិ បរទារំ គច្ឆតិ គាមឃាតំ ករោតិ និគមឃាតំ ករោតិ មាតរំ ជីវិតា

វោរោបេតិ បិតរំ ជីវិតា វោរោបេតិ អរហន្តំ ជីវិតា វោរោបេតិ ទុដ្ឋេន ចិត្តេន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេតិ សង្ឃំ ភិន្ទតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល អាស្រ័យកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ ភោជន សេនាសនៈ ហើយសម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យ និយាយកុហក និយាយញុះញង់ និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ កាត់ទី-ត លបធក់ទ្រព្យគេ ប្លន់យកទ្រព្យក្នុងផ្ទះមួយ ឈរចាំដណ្តើមទ្រព្យគេក្បែរផ្លូវ លួចភរិយាអ្នកដទៃ សម្លាប់អ្នកស្រុក សម្លាប់អ្នកនិគម សម្លាប់មាតា សម្លាប់បិតា សម្លាប់ព្រះអរហន្ត ធ្វើព្រះលោហិតនៃព្រះតថាគតឱ្យពុរពង ដោយទោសចិត្ត បំបែកសង្ឃ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

កាយវិញ្ញាណចិត្ត ២, បេ. ៣, រដូវ, ភោជន, សេនាសនៈ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

៤. សទ្ធា សីលំ សុតំ ចាគោ បញ្ញា រាគស្ស មោហស្ស មានស្ស ទិដ្ឋិយា បត្ថនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សទ្ធា សីល សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា ជាបច្ច័យដល់រាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

៥.កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧតុំ ភោជនំ សេនាសនំ រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មានស្ស ទិដ្ឋិយា បត្ថនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ឧតុ ភោជន សេនាសនៈ ជាបច្ច័យដល់រាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ សេចក្ដីប្រាថ្នា ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

កាយវិញ្ញាណចិត្ត ២, ចេ. ៧, ឧតុ, ភោជន, សេនាសនៈ → អកុ. ១២, ចេ. ២៧

<u>បាលីវិធី ទី.៦</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុភាគ</u>

១. បឋមស្ស មគ្គស្ស បរិកម្មំ បឋមស្ស មគ្គស្ស, ទុតិយស្ស មគ្គស្ស បរិកម្មំ ទុតិយស្ស មគ្គស្ស, តតិយស្ស មគ្គស្ស បរិកម្មំ តតិយស្ស មគ្គស្ស, ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។

បរិកម្មនៃបឋមមគ្គ ជាបច្ច័យដល់បឋមមគ្គ

បរិកម្មនៃទុតិយមគ្គ ជាបច្ច័យដល់ទុតិយមគ្គ

បរិកម្មនៃតតិយមគ្គ ជាបច្ច័យដល់តតិយមគ្គ

បរិកម្មនៃចតុត្ថមគ្គ ជាបច្ច័យដល់ចតុត្ថមគ្គ

បរិកម្ម គឺ មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, ចេ. ៣៣ → មគ្គចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦

<u>បាលីវិធី ទី.៧</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. បឋមោ មគ្គោ ទុតិយស្ស មគ្គស្ស, ទុតិយោ មគ្គោ តតិយស្ស មគ្គស្ស, តតិយោ មគ្គោ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បឋមមគ្គ ជាបច្ច័យដល់ទុតិយមគ្គ, ទុតិយមគ្គ ជាបច្ច័យដល់តតិយមគ្គ, តតិយមគ្គ ជាបច្ច័យដល់ចតុត្ថមគ្គ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

មគ្គជាន់ទាប ៣, ចេ. ៣៦ → មគ្គជាន់ខ្ពស់ ៣, ចេ. ៣៦

២. មគ្គោ ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មគ្គ ជាបច្ច័យដល់ផលសមាបត្តិ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

មគ្គចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦ → ផលសមាបត្តិ ៤, ចេ. ៣៦

<u>បាលីវិធី ទី.៨</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុភាគ</u>

១. អរិយា មគ្គំ ឧបនិស្សាយ អនុប្បន្នំ សមាបត្តឹ ឧប្បាទេន្តិ ឧប្បន្នំ សមាបត្តឹ សមាបជ្ជន្តិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ពួកព្រះអរិយបុគ្គល អាស្រ័យនូវមគ្គ ហើយធ្វើសមាបត្តិដែលមិនទាន់កើតឱ្យកើតឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិដែលកើតឡើងហើយ ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវសង្ខារទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

មគ្គចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦ → មហគ្គតកុ. ៩, ចេ. ៣៥, មហគ្គតកិ. ៩, ចេ. ៣៥

មហាកុ. ៨, ចេ. ៣៣, មហាកិ. ៨, ចេ. ៣៣

២. មគ្គោ អរិយានំ អត្ថបដិសម្ភិទាយ ធម្មប្បដិសម្ភិទាយ និរុត្តិប្បដិសម្ភិទាយ បដិភាណប្បដិសម្ភិទាយ ឋានាឋានកោសលស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មគ្គរបស់ពួកព្រះអរិយៈ ជាបច្ច័យដល់អត្ថប្បដិសម្ភិទា ធម្មប្បដិសម្ភិទា និរុត្តិប្បដិសម្ភិទា បដិភាណប្បដិសម្ភិទា និងឋានាឋានកោសល្យ គឺភាពឈ្លាសក្នុងហេតុដ៏សមគួរ និងមិនសមគួរ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

មគ្គចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦ → បញ្ញាចេ. ក្នុងបដិសម្ភិទា ៤ និងឋានាឋានកោសល្យ

៣. ផលសមាបត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យដល់សុខកាយ ដោយអំណាចនៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ផលសមាបត្តិ ៤, ចេ. ៣៦ → សុខសហគតកាយវិញ្ញាណចិត្ត ១, ចេ. ៧

ចប់ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ

១០. បុរេជាតប្បច្ច័យ ៣ វារៈ

បុរេជាតប្បច្ច័យ មាន ២ បច្ច័យ គឺៈ

អារម្មណបុរេជាតប្បច្ច័យ និងវត្ថុបុរេជាតប្បច្ច័យ

 បាលីវិធី ទី.១

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។

បាលីអនុភាគ

១. អារម្មណបុរេជាតំ បក្ខុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ...... ឃានំ...... ជិវ្ហំ....... កាយំ....... រូបេ........ សទ្ទេ........ គន្ធេ........រសេ........ ផោដ្ឋព្វេ......... វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អារម្មណបុរេជាត គឺ បុគ្គល ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវសោតៈ........ ឃានៈ........ ជិវ្ហា........ កាយៈ.......... រូប......... សំឡេង.........

ក្លិន........ រស......... ផោដ្ឋព្វៈ......... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដោយអំណាចនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

ឱឡារិករូប ១២, និងហទយវត្ថុ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣, មហាកិ. ៨, បេ. ៣៣

(នេះជាអារម្មណបុរេជាតប្បច្ច័យ)

២. ទិព្វេន បក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល ឃើញរូបដោយទិព្វបក្ខុ ឮសំឡេងដោយទិព្វសោតធាតុ ដោយអំណាចនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

រូបារម្មណ៍ → ទិព្វបក្ខុអភិញ្ញា ២, បេ. ៣០

សទ្ទារម្មណ៍ → ទិព្វសោតអភិញ្ញា ២, បេ. ៣០

(នេះជាអារម្មណបុរេជាតប្បច្ច័យ)

៣. រូបាយតនំ បក្ខុវិញ្ញាណស្ស សទ្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស គន្ធាយតនំ ឃានវិញ្ញាណស្ស រសាយតនំ ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ចក្ខុវិញ្ញាណ សទ្ទាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់សោតវិញ្ញាណ គន្ធាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ឃានវិញ្ញាណ រសាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ជិវ្ហាវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់កាយវិញ្ញាណ ដោយអំណាចនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

បញ្ចារម្មណ៍ → ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណចិត្ត ១០, បេ.៧

(នេះជាអារម្មណបុរេជាតប្បច្ច័យ)

៤. វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស, សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស, ឃានាយតនំ ឃានវិញ្ញាណស្ស, ជិវ្ហាយតនំ ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស, កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស, បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ចក្ខុវិញ្ញាណ, សោតាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់សោតវិញ្ញាណ, ឃានាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ឃានវិញ្ញាណ, ជិវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ជិវ្ហាវិញ្ញាណ, កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់កាយវិញ្ញាណ ដោយអំណាចនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

បសាទរូប ៥ ដែលកើតមុនៗ → ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណចិត្ត ១០, បេ.៧

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតប្បច្ច័យ)

៥. វត្ថុ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហទយវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

ហទយវត្ថុដែលកើតមុន {
លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨
លោកិយវិ. ១៨, បេ. ៣៥ (វៀរទ្វិ ១០, អរូបវិ.៤)
និងកិរិយា ២០, បេ. ៣៥

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ...... ឃានំ...... ជិវ្ហំ...... កាយំ ...... រូបេ....... សទ្ទេ....... គន្ធេ....... រសេ........ ផោដ្ឋព្វេ........ វត្ថុំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អារម្មណបុរេជាត គឺ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ នឹងចក្ខុ រាគៈ ប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង, ទិដ្ឋិ ទើបកើតឡើង, វិចិកិច្ឆា ទើបកើតឡើង, ឧទ្ធច្ចៈ ទើបកើតឡើង, ទោមនស្ស ទើបកើតឡើង, សោតៈ...... ឃានៈ...... ជិវ្ហា...... កាយៈ ...... រូប....... សំឡេង....... ក្លិន....... រស........ ផោដ្ឋព្វៈ...... និងវត្ថុ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ នឹងសោតជាដើម រាគៈ ប្រារព្ធនូវសោតជាដើមនោះ ទើបកើតឡើង, ទិដ្ឋិ កើតឡើង, វិចិកិច្ឆា កើតឡើង, ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង, ទោមនស្ស កើតឡើង ជាបច្ច័យដោយអំណាចនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

ឱឡារិករូប ១២, និងហទយវត្ថុ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

(នេះជាអារម្មណបុរេជាតប្បច្ច័យ)

២. វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

ហទយវត្ថុដែលកើតមុន → អកុ.១២, បេ.២៧

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតប្បច្ច័យ)

<u>**បាលីវិធី ទី.៣**</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.→ អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

<u>**បាលីអនុវាទ**</u>

១. វត្ថុ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

ហទយវត្ថុដែលកើតមុន → លោកុត្តរចិត្ត ៨, បេ. ៣៦

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតប្បច្ច័យ)

ចប់ បុរេជាតប្បច្ច័យ

១១. បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ៣ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ.→ អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **បច្ឆាជាតា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់កាយនេះដែលកើតមុន ដោយអំណាចនៃបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈរបស់បតុសមុដ្ឋានិករូប

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. បច្ឆាជាតា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់កាយនេះដែលកើតមុន ដោយអំណាចនៃបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨ ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

លោកិយវិ. ២៨, បេ. ៣៥ (វៀរអរូបវិ.៤) ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

កិរិយា ២០, បេ. ៣៥ ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. បច្ឆាជាតា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់កាយនេះដែលកើតមុន ដោយអំណាចនៃបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦ ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

បប់ បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ

១២. អាសេវនប្បច្ច័យ ៣ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ.→ សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអាសេវនប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. បុរិមា បុរិមា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដែលកើតមុន ៗ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេសដែលកើតក្រោយ ៗ ដោយអំណាចនៃអាសេវនប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ ដែលកើតមុន ៗ → អកុ. ១២, បេ. ២៧ ដែលកើតក្រោយ ៗ

(វៀរជវនៈដួងចុងក្រោយ) (វៀរជវនៈដួងដំបូង)

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.→ អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអាសេវនប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. បុរិមា បុរិមា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដែលកើតមុន ៗ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេសដែលកើតក្រោយ ៗ ដោយអំណាចនៃអាសេវនប្បច្ច័យ ។

មហាកុ. ៨, បេ. ៣៨ ដែលកើតមុន ៗ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៨ ដែលកើតក្រោយ ៗ

(វៀរជវនៈដួងចុងក្រោយ) (វៀរជវនៈដួងដំបូង)

កាមក្រិយាជវនៈ ៩, បេ.៣៥ ដែលកើតមុន → កាមក្រិយាជវនៈ ៩, បេ. ៣៥ ដែលកើតក្រោយ

(វៀរជវនៈដួងចុងក្រោយ) (វៀរជវនៈដួងដំបូង)

មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៥ → មហគ្គតកុ. ៩, បេ. ៣៥ ដែលកើតក្រោយ ៗ

ខណៈធ្វើគោត្រភូដែលកើតមុន ៗ

មហាកិ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៥ → មហគ្គតកិ. ៩, បេ. ៣៥ ដែលកើតក្រោយ ៗ

ខណៈធ្វើគោត្រភូដែលកើតមុន ៗ

២. អនុលោមំ គោត្រភុស្ស អនុលោមំ វោទានស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អនុលោម ជាបច្ច័យដល់គោត្រភូ អនុលោម ជាបច្ច័យដល់វោទាន ដោយអំណាចនៃអាសេវនប្បច្ច័យ ។

មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣ → មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣

ខណៈធ្វើអនុលោម ខណៈធ្វើគោត្រភូ ក្នុងសោតាបត្តិមគ្គវិថី

មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ.៣៥ → មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៥

ខណៈធ្វើអនុលោម ខណៈធ្វើគោត្រភូ ក្នុងឈានវិថី

មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣ → មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣

ខណៈធ្វើអនុលោម ខណៈធ្វើវោទាន ក្នុងមគ្គវិថីខាងលើ ៣

មហាកិ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៥ → មហាកិ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៥

ខណៈធ្វើអនុលោម ខណៈធ្វើគោត្រភូ ក្នុងឈានវិថី

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអាសេវនប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. គោត្រភូ មគ្គស្ស វោទានំ មគ្គស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

គោត្រភូ ជាបច្ច័យដល់មគ្គ វោទាន ជាបច្ចយោដល់មគ្គ ដោយអំណាចនៃអាសេវនប្បច្ច័យ ។

មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣ ខណៈធ្វើគោត្រភូ → សោតាបត្តិមគ្គចិត្ត ១, បេ. ៣៦

មហាកុ.សម្បយុត្ត. ៤, បេ. ៣៣ ខណៈធ្វើវោទាន → មគ្គខាងលើ ៣, បេ. ៣៦

បប់ អាសេវនប្បច្ច័យ

១៣. កម្មប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

កម្មប្បច្ច័យ មាន ២ បច្ច័យ គឺៈ

សហជាតកម្មប្បច្ច័យ និងនានក្ខណិកកម្មប្បច្ច័យ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ.→ សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ចេតនាដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

អកុ.ចេតនា ១២ → អកុ. ១២, ចេ. ២៦ (វៀរចេតនា)

(នេះជាសហជាតកម្មប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងនានាខណិក ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ចេតនាដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

អកុ.ចេតនា ១២ → ចិត្តជរូប ១៧

(នេះជាសហជាតកម្មប្បច្ច័យ)

២. នានាខណិកា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯនានក្ខណិកៈ គឺ ចេតនាដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់វិបាកខន្ធទាំងឡាយ និងដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

អកុ.ចេតនា ១១ (វៀរមោហៈឧទ្ធច្ចៈ) **→ ឧបេក្ខាសន្តីរណអកុ.វិបាក ១, ចេ. ១០**

និងបដិសន្ធិកម្មជរូប ២០ ក្នុងបដិសន្ធិកាល

អកុ.ចេតនា ១២ → អកុ.វិបាក ៧, ចេ. ១០

និងបវត្តិកម្មជរូប ២០ ក្នុងបវត្តិកាល

(នេះជានានក្ខណិកកម្មប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ.→ សំ. និងអសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌

ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ចេតនាដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេសដែលកើតព្រមគ្នា ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

អកុ.ចេតនា ១២ → អកុ. ១២, ចេ. ២៦ (វៀរចេតនា), **និងចិត្តជរូប ១៧**

(នេះជាសហជាតកម្មប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងនានាខណិក ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ចេតនាដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុសលចេតនា ១៧ → លោកិយកុសល ១៧, ចេ. ៣៧ (វៀរចេតនា)

និងចិត្តជរូប ១៧

លោកិយវិបាកចេតនា ៣២ → លោកិយវិបាក ៣២, ចេ. ៣៤ (វៀរចេតនា)

និងចិត្តជរូប ១៥ (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

កិរិយាចេតនា ២០ → កិរិយា ២០, ចេ. ៣៤ (វៀរចេតនា) **និងចិត្តជរូប ១៧**

(នេះជាសហជាតកម្មប្បច្ច័យ)

២. **បដិសន្ធិក្ខណេ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តារូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចេតនាដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងកដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចេតនា ១៥ → បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៤ (វៀរចេតនា)

និងបដិសន្ធិកម្មជរូប ២០

(នេះជាសហជាតកម្មប្បច្ច័យ)

៣. **នានាខណិកា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ប រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ឯនានក្ខណិកៈ គឺ ចេតនាដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់វិបាកខន្ធទាំងឡាយ និងដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុសលចេតនា ១៧ { លោកិយកុសលវិបាក ២៥, ចេ. ៣៥
បដិសន្ធិ និងបវត្តិកម្មជរូប ២០
និងអសញ្ញីសត្វកម្មជរូប ១២ }

(នេះជានានក្ខណិកកម្មប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងនានាខណិក ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ចេតនាដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចេតនា ៨ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៥ (វៀរចេតនា)

(នេះជាសហជាតកម្មប្បច្ច័យ)

២. នានាខណិកា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា កុសលា ចេតនា វិបាកានំ អសង្កិលិដ្ឋ-អសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯនានក្ខណិក គឺ កុសលចេតនា ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់វិបាកខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

មគ្គចេតនា ៤ ដែលរលត់ទៅហើយ → ផលចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦

(នេះជានានក្ខណិកកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនន្តកម្មប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៦</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ចេតនាដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចេតនា ៨ → ចិត្តជរូប ១៥ (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

(នេះជាសហជាតកម្មប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៧</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋ-អសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ. និងអសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុភាទ</u>

១. សហជាតា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ចេតនាដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្ត-ជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃកម្មប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចេតនា ៨ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៥ (វៀរចេតនា)

និងចិត្តជរូប ១៥ (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

(នេះជាសហជាតកម្មប្បច្ច័យ)

ចប់ កម្មប្បច្ច័យ

១៤. វិបាកប្បច្ច័យ ៤ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. វិបាកោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃ-វិបាកប្បច្ច័យ ។

លោកិយវិបាក ៣២, ចេ. ៣៥ → លោកិយវិបាក ៣២, ចេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៥

(វៀរទ្វិ. ១០, អរូបវិ. ៤)

២. បដិសន្ធិក្ខណេ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស កដត្តា ច រូបានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ គឺៈ

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ និងកដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ និងកដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ និងកដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិ ១៩, បេ.៣៥ → បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, បេ.៣៥

និងបដិសន្ធិកម្មជរូប ២០

៣. **ខន្ធា វត្ថុស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ** ។

ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់ហទយវត្ថុ ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិ ១៥, បេ.៣៥ → បដិសន្ធិហទយវត្ថុ

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. វិបាកោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

ផលបិត្ត ៤, បេ. ៣៦ → ផលបិត្ត ៤, បេ. ៣៦

<u>បាលីវិធី ៣</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. វិបាកា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

ផលចិត្ត ៤, បេ.៣៦ → ចិត្តជរូប ១៥ (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិ-លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ.→ អសំ. និងអសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. វិបាកោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃវិបាកប្បច្ច័យ ។

ផលចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦ → ផលចិត្ត ៤, ចេ. ៣៦, និងចិត្តជរូប ១៥

ចប់ វិបាកប្បច្ច័យ

១៥. អាហារប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

អាហារប្បច្ច័យ មាន ២ បច្ច័យ គឺៈ

នាមអាហារប្បច្ច័យ និងរូបអាហារប្បច្ច័យ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុភាគ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាហារទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

អកុសលនាមអាហារ ៣ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

(នេះជានាមអាហារប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា អាហារា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាហារទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

អកុ.នាមអាហារ ៣ → ចិត្តជរូប ១៧

(នេះជានាមអាហារប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ. និងអសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាហារទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

អកុ.នាមអាហារ ៣ → អកុ. ១២, បេ. ២៧ និងចិត្តជរូប ១៧

(នេះជានាមអាហារប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

អាហារទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុសល តាមអាហារ ៣ → លោកិយកុសល ១៧, ចេ. ៣៨

និងចិត្តជរូប ១៧

លោកិយវិបាក តាមអាហារ ៣ → លោកិយវិបាក ៣២, ចេ. ៣៥

និងចិត្តជរូប ១៥

កិរិយា តាមអាហារ ៣ → កិរិយា ២០, ចេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៧ ។

(នេះជាតាមអាហារប្បច្ច័យ)

២. បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកព្យាកតា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ អាហារទាំងឡាយ ដែលជាវិបាកព្យាកតៈ ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងកដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

បដិសន្ធិ នាមអាហារ ៣ → បដិសន្ធិចិត្ត ១៩, ចេ. ៣៥

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិ នាមអាហារ ៣ → បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៥

និងបដិសន្ធិកម្មជរូប ២០ ។

(នេះជានាមអាហារបច្ច័យ)

៣. កពឡីការោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កពឡិង្ការាហារ ជាបច្ច័យដល់កាយនេះ ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

កពឡិង្ការាហារ → អាហារជកលាប ២ ឬ ចតុសមុដ្ឋានិករូប

(នេះជារូបអាហារប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអាហារបច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាហារទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអាហារបច្ច័យ ។

លោកុត្តរ នាមអាហារ ៣ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦

(នេះជានាមអាហារបច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៦</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា អាហារា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាហារទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរ នាមអាហារ ៣ → ចិត្តជរូប ១៥

(នេះជានាមអាហារប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៧</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេ-សិកស្ស ច ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ. និងអសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាហារទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋានដោយអំណាចនៃអាហារប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរ នាមអាហារ ៣ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, និងចិត្តជរូប ១៥

(នេះជានាមអាហារប្បច្ច័យ)

បប់ អាហារប្បច្ច័យ

១៦. ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មាន ៣ បច្ច័យ គឺៈ

សហជាតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ, វត្ថុបុរេជាតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ, និងរូបជីវិតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

អកុ.នាមឥន្ទ្រិយ ៨ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

(នេះជាសហជាតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ឥន្ទ្រិយា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

អកុ.តាមឥន្ទ្រិយ ៥ → ចិត្តជរូប ១៧

(នេះជាសហជាតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ៣</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិស្ស ច ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

អកុ.នាមឥន្ទ្រិយ ៥ → អកុ. ១២, បេ. ២៧, និងចិត្តជរូប ១៧

(នេះជាសហជាតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ)

<u>**បាលីវិធី ទី.៤**</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុសល នាមឥន្ទ្រិយ ៨ → លោកិយកុ. ១៧, ចេ. ៣៨, និងចិត្តជរូប ១៧

លោកិយវិបាក នាមឥន្ទ្រិយ ៨ → លោកិយវិ. ៣២, ចេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៥

កិរិយា នាមឥន្ទ្រិយ ៨ → កិរិយា ២០, ចេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៧

(នេះជាសហជាតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ)

២. បដិសន្ធិក្ខណេ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

បដិសន្ធិនាមឥន្ទ្រិយ ៨ → បដិសន្ធិចិត្ត ១៩, ចេ. ៣៥

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិ នាមឥន្ទ្រិយ ៨ → បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៥

និងបដិសន្ធិកម្មជរូប ២០

(នេះជាសហជាតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ)

៣. **ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស, សោតិន្ទ្រិយំ សោតវិញ្ញាណស្ស, ឃានិន្ទ្រិយំ ឃានវិញ្ញាណស្ស, ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស, កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ចក្ខុន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យដល់ចក្ខុវិញ្ញាណ, សោតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យដល់សោតវិញ្ញាណ, ឃានិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យដល់ឃានវិញ្ញាណ, ជិវ្ហិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យដល់ជិវ្ហាវិញ្ញាណ, កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យដល់កាយ-វិញ្ញាណ ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

បសាទរូប ៥ ដែលកើតមុន ៗ → ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណចិត្ត ១០, ចេ. ៧

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ)

៤. រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

រូបជីវិតិន្ទ្រិយ → កម្មជរូប ៩ ឬ ៨ ដែលតាំងនៅក្នុងកលាបជាមួយគ្នានឹងបច្ច័យ (វៀរជីវិតរូប)

(នេះជារូបជីវិតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុភាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរ ឥាមឥន្ទ្រិយ ៨ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ.៣៦

(នេះជាសហជាតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៦</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ឥន្ទ្រិយា ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ។

ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរ ឥាមឥន្ទ្រិយ ៨ → ចិត្តជរូប ១៥ (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

(នេះជាសហជាតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៧</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិ-លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ. និងអសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរ នាមឥន្ទ្រិយ ៨ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, និងចិត្តជរូប ១៥

(នេះជាសហជាតិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ)

ចប់ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ

១៧. ឈានប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ.→ សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានិ ឈានង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ** ។

អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

អកុ. អង្គឈាន ៧ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានិ ឈានង្គានិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

អកុ. អង្គឈាន ៧ → ចិត្តជរូប ១៧

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ. និងអសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានិ ឈានង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

អកុ. អង្គឈាន ៧ → អកុ. ១២, ចេ. ២៧, និងចិត្តជរូប ១៧

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានិ ឈានង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. អង្គឈាន ៦ (វៀរទោមនស្ស) → **លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨, និងចិត្តជរូប ១៧**

លោកិយវិ. អង្គឈាន ៦ (វៀរទោមនស្ស) → **លោកិយវិ. ២២, បេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៥**

(វៀរទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណចិត្ត ១០)

កិរិយា. អង្គឈាន ៦ (វៀរទោមនស្ស) → កិរិយា ២០, បេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៧ ។

២. បដិសន្ធិក្ខណេ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានិ ឈានង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

បដិសន្ធិ អង្គឈាន ៦ → បដិសន្ធិចិត្ត ១៩, បេ. ៣៥

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិ អង្គឈាន ៦ → បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, បេ. ៣៥

(វៀរទោមនស្ស) និងបដិសន្ធិកម្មជរូប ២០ ។

<u>បាលីវិធី ទី.៥</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកានិ ឈានង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរ អង្គឈាន ៦ (វៀរទោមនស្ស) → **លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦**

<u>**បាលីវិធី ទី.៦**</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកានិ ឈានង្គានិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរ អង្គឈាន ៦ (វៀរទោមនស្ស) → **ចិត្តជរូប ១៥** (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

<u>បាលីវិធី ទី.៧</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ. និងអសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃឈានបច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកានិ ឈានង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ** ។

អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃឈានប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរ អង្គឈាន ៦ (វៀរទោមនស្ស) → **លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, និងចិត្តជរូប ១៥** ។

ចប់ ឈានប្បច្ច័យ

១៨. មគ្គប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ.→ សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេសដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

អកុ. អង្គមគ្គ ៤ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

(អង្គមគ្គ ៤ គឺ ទិដ្ឋិ,វិតក,វិរិយ,ឯកគ្គតា)

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានិ មគ្គង្គានិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

អកុ. អង្គមគ្គ ៤ → ចិត្តជរូប ១៧

(អង្គមគ្គ ៤ គឺ ទិដ្ឋិ,វិតក,វិរិយ,ឯកគ្គតា)

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ. និងអសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

អកុ. អង្គមគ្គ ៤ → អកុ. ១២, ចេ. ២៧, និងចិត្តជរូប ១៧

(អង្គមគ្គ ៤ គឺ ទិដ្ឋិ,វិតក្ក,វិរិយ,ឯកគ្គតា)

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុសល អង្គមគ្គ ៨ (វៀរទិដ្ឋិ) → **លោកិយកុ. ១៧, ចេ. ៣៨, និងចិត្តជរូប ១៧**

លោកិយវិបាក អង្គមគ្គ ៥ (វៀរទិដ្ឋិ, និងវិរតិ ៣) → **លោកិយសហេតុកវិបាក ១៧, ចេ. ៣៥**

និងចិត្តជរូប ១៥

កិរិយា អង្គមគ្គ ៥ (វៀរទិដ្ឋិ,វិរតិ ៣) → **សហេតុកកិរិយា ១៧, ចេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៧**

២. បដិសន្ធិក្ខណេ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

បដិសន្ធិ អង្គមគ្គ ៤ (វៀរទិដ្ឋិ,វិរតិ ៣) → **បញ្ចវោការសហេតុកបដិសន្ធិ ១៧, ចេ. ៣៥**
និងបដិសន្ធិកម្មជរូប ២០ ។

<u>បាលីវិធី ទី.៥</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរ អង្គមគ្គ ៨ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦

<u>បាលីវិធី ទី.៦</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកានិ មគ្គង្គានិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរ អង្គមគ្គ ៨ → ចិត្តជរូប ១៥ (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

<u>**បាលីវិធី ទី.៧**</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិ-លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ និងអសំ អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

<u>**បាលីអនុវាទ**</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់សម្បយុត្តខន្ធទាំងឡាយ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃមគ្គប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរ អង្គមគ្គ ៨ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, និងចិត្តជរូប ១៥

ចប់ មគ្គប្បច្ច័យ

១៩. សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ៣ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ.→ សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨ → លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨

លោកិយវិ. ៣២, បេ. ៣៥ → លោកិយវិ. ៣២, បេ. ៣៥

កិរិយា ២០, បេ. ៣៥ → កិរិយា ២០, បេ. ៣៥

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ.៣៦ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ.៣៦

ចប់ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ

២០.វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ៥ វារៈ

វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន ៣ បច្ច័យ គឺៈ

សហជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ, បុរេជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ, និងបច្ឆាជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ (សំ.→ អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → ចិត្តជរូប ១៧

(នេះជាសហជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

២. បច្ឆាជាតា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់កាយនេះដែលកើតមុន ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

(នេះជាបច្ឆាជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

បាលីវិធី ទី.២

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ (អសំ.→ អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។

បាលីអនុវាទ

សហជាតា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ

លោកិយកុ. ១៧, បេ.៣៨ → ចិត្តជរូប ១៧

លោកិយវិបាក. ១៨ (វៀរទ្វិ.១០, អរូបវិ.៤)**, បេ. ៣៥ → ចិត្តជរូប ១៥** (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

កិរិយា ២០, បេ. ៣៥ → ចិត្តជរូប ១៧ ។

(នេះជាសហជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

២. បដិសន្ធិក្ខណេ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា កដត្តា ច រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៥ → បដិសន្ធិកម្មជរូប ២០

(នេះជាសហជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

៣. **ខន្ធា វត្ថុស្ស, វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់វត្ថុ, វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៥ → បដិសន្ធិហទយវត្ថុ

បដិសន្ធិហទយវត្ថុ → បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៥

(នេះជាសហជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

៤. **បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស, សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស, ឃានាយតនំ ឃានវិញ្ញាណស្ស, ជិវ្ហាយតនំ ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស, កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ចក្ខុវិញ្ញាណ, សោតាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់សោតវិញ្ញាណ, ឃានាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ឃានវិញ្ញាណ, ជិវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ជិវ្ហាវិញ្ញាណ, កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់កាយវិញ្ញាណ ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

បសាទរូប ៥ ដែលកើតមុន → ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណចិត្ត ១០, បេ.៧

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

៥. **វត្ថុ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ហទយវត្ថុដែលកើតមុន {
លោកិយកុ.១៧, បេ.៣៨
លោកិយវិ.១៨, បេ.៣៥ (វៀរទ្វិ.១០, អរូបវិ.៤)
និងកិរិយា ២០, បេ.៣៥

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

៦. បច្ឆាជាតា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់កាយនេះដែលកើតមុន ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨ ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

លោកិយវិ. ២៨, បេ. ៣៥ ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

កិរិយា ២០, បេ. ៣៥ ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

(នេះជាបច្ឆាជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → សំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. បុរេជាតំ វត្ថុ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ហទយវត្ថុដែលកើតមុន → អកុ. ១២, បេ. ២៧

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. បុរេជាតំ វត្ថុ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុរេជាត គឺ វត្ថុ (ដែលកើតមុន) ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ហទយវត្ថុដែលកើតមុន → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ.៣៦ → ចិត្តជរូប ១៥ (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

(នេះជាសហជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

២. **បច្ឆាជាតា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់កាយនេះដែលកើតមុន ដោយអំណាចនៃវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ.៣៦ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

(នេះជាបច្ឆាជាតវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ)

បប់ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ

២១. អត្ថិប្បច្ច័យ ១៣ វារៈ

អត្ថិប្បច្ច័យ មាន ៥ បច្ច័យ គឺៈ

សហជាតត្ថិប្បច្ច័យ, បុរេជាតត្ថិប្បច្ច័យ, (គឺ វត្ថុបុរេជាតត្ថិប្បច្ច័យ និងអារម្មណបុរេជាតត្ថិប្បច្ច័យ) បច្ឆាជាតត្ថិប្បច្ច័យ, អាហារត្ថិប្បច្ច័យ, និងឥន្ទ្រិយត្ថិប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.២</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ (សំ. → អសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → ចិត្តជរូប ១៧

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

២.បច្ឆាជាតា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់កាយនេះដែលកើតមុន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

(នេះជាបច្ឆាជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៣</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ. និងអសំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → អកុ. ១២, បេ. ២៧, និងចិត្តជរូប ១៧

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ (អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត, បុរេជាត, បច្ឆាជាត, អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធោ ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨ → លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨, និងចិត្តជរូប ១៧

លោកិយវិ. ៣២, បេ. ៣៥ → លោកិយវិ. ៣២, បេ. ៣៥, និងចិត្តជរូប ១៥

(វៀរទ្វិ. ១០, អរូបវិ.៤)

កិរិយា ២០, បេ.៣៥ → កិរិយា ២០, បេ.៣៥ និងចិត្តជរូប ១៧

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

២. បដិសន្ធិក្ខណេ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស កដត្តា ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ គឺៈ

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ និងដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ និងដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ និងដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៥ → បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៥

និងបដិសន្ធិកម្មជរូប ២០

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

៣. ខន្ធា វត្ថុស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់វត្ថុ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៥ → បដិសន្ធិហទយវត្ថុ

វត្ថុ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

បដិសន្ធិហទយវត្ថុ → បញ្ចវោការប្បដិសន្ធិចិត្ត ១៥, ចេ. ៣៥

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

៤. ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៤ → មហាភូតរូប ៤

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

៥. មហាភូតា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ ឧបាទារូបានំ កដត្តារូបានំ ឧបាទារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់ឧបាទារូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន និងដល់ឧបាទារូបទាំងឡាយដែលជាកដត្តារូប ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ចិត្តជមហាភូតរូប ៤ → ចិត្តជឧបាទារូប ១៣

កម្មជមហាភូតរូប ៤ → កម្មជឧបាទារូប ១៦

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

៦. ពាហិរំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតា ឧបាទារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ដែលជាពាហិររូប ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ (ដែលជាពាហិររូប) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ (ដែលជាពាហិររូប) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់ឧបាទារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ពាហិរមហាភូតរូប ៤ → ពាហិរមហាភូតរូប ៤

ពាហិរមហាភូតរូប ៤ → ពាហិរឧបាទារូប ៨

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

៧. អាហារសមុដ្ឋានានំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតា ឧបាទារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ (ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ (ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់ឧបាទារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អាហារជ្ជមហាភូតរូប ៤ → អាហារជ្ជមហាភូតរូប ៤

អាហារជ្ជមហាភូតរូប ៤ → អាហារជ្ជឧបាទារូប ១០

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

៨. ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតា ឧបាទារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ ដែលមានឧតុជាសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ (ដែលមានឧតុជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ (ដែលមានឧតុជាសមុដ្ឋាន) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់ឧបាទារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ឧតុជមហាភូតរូប ៤ → ឧតុជមហាភូតរូប ៤

ឧតុជមហាភូតរូប ៤ → ឧតុជឧបាទារូប ១១

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

៩.អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ មហាភូតា ឯកស្ស មហាភូតស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ មហាភូតា ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតា កដត្តារូបានំ ឧបាទារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មហាភូតរូប ១ របស់អសញ្ញសត្វព្រហ្ម ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ៣ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ៣ (របស់អសញ្ញសត្វព្រហ្ម) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ១ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូប ២ (របស់អសញ្ញសត្វព្រហ្ម) ជាបច្ច័យដល់មហាភូតរូប ២ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

មហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់ឧបាទារូបទាំងឡាយដែលជាកដត្តារូប ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អសញ្ញសត្វមហាភូតរូប ៤ → អសញ្ញសត្វមហាភូតរូប ៤

អសញ្ញសត្វកម្មជរូបមហាភូតរូប ៤ → អសញ្ញសត្វកម្មជឧបាទារូប ៨

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

១០. **អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងមហាភូតរូប ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨, និងបិត្តជ្ឈមហាភូតរូប ៤ → បិត្តជ្ឈរូប ១៧

លោកិយវិ. ១៨, បេ. ៣៥, និងបិត្តជ្ឈមហាភូតរូប ៤ → បិត្តជ្ឈរូប ១៥

(វៀរទ្វិ. ១០, អរូបវិ.៤)

កិរិយា ២០, បេ. ៣៥, និងបិត្តជ្ឈមហាភូតរូប ៤ → បិត្តជ្ឈរូប ១៧

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

១១. បុរេជាតំ បក្ខុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ..... ឃានំ..... ជិវ្ហំ..... កាយំ..... រូបេ..... សទ្ទេ...... គន្ធេ....... រសេ....... ផោដ្ឋព្វេ....... វត្ថុំ....... អនិច្ចតោ....... ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ។

ឯបុរេជាត គឺ បុគ្គលពិចារណាឃើញច្បាស់នូវបក្ខុដែលកើតមុន ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនជាខ្លួន, ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវសោតៈ....... ឃានៈ....... ជិវ្ហា....... កាយ........ រូប....... សំឡេង.......ក្លិន.......រស....... ផោដ្ឋព្វៈ....... វត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនជាខ្លួន ។

ឱឡារិករូប ១២, និងហទយវត្ថុ → មហាកុ. ៨, បេ. ៣៣, មហាកិ. ៨, បេ.៣៣

(នេះជាអារម្មណបុរេជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

១២. ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ, ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

រូបារម្មណ៍ → ទិព្វចក្ខុ អភិញ្ញាកុ. ១, បេ. ៣០, អភិញ្ញាកិ. ១, បេ. ៣០

សទ្ទារម្មណ៍ → ទិព្វសោត អភិញ្ញាកុ. ១, បេ. ៣០, អភិញ្ញាកិ. ១, បេ. ៣០

១៣. រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស, សទ្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស, គន្ធាយតនំ ឃានវិញ្ញាណស្ស, រសាយតនំ ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស, ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស, អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ចក្ខុវិញ្ញាណ, សទ្ទាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់សោតវិញ្ញាណ, គន្ធាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ឃានវិញ្ញាណ, រសាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ជិវ្ហាវិញ្ញាណ, ផោដ្ឋព្វាយតនៈជាបច្ច័យដល់កាយវិញ្ញាណ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

បញ្ចារម្មណ៍ → ទ្វិ. ១០, បេ. ៧

(នេះជាអារម្មណបុរេជាតត្ថិ)

១៤. **ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស, សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស, ឃានាយតនំ ឃានវិញ្ញាស្ស, ជិវ្ហាយតនំ ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស, កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស, អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ចក្ខុវិញ្ញាណ, សោតាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់សោតវិញ្ញាណ, ឃានាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ឃានវិញ្ញាណ, ជិវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់ជិវ្ហាវិញ្ញាណ, កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យដល់កាយវិញ្ញាណ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

បសាទរូប ៥ ដែលកើតមុន → ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណចិត្ត ១០, ចេ. ៧

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

១៥. **វត្ថុ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

បាទយវត្ថុដែលកើតមុន
- **លោកិយកុ. ១៧, ចេ. ៣៨**
- **លោកិយវិ. ១៨** (វៀរទ្វិ.១០,អរូបវិ.៤), **ចេ. ៣៥**
- **និងកិរិយា. ២០, ចេ. ៣៥**

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

១៦. **បច្ឆាជាតា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់កាយនេះដែលកើតមុន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, បេ. ៣៨	**ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប**
លោកិយវិ. ២៨ (វៀរអរូបវិ.៤), **បេ. ៣៥**	
កិរិយា ២០, បេ. ៣៥	

(នេះជាបច្ឆាជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

១៧. **កពឡីការោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

កពឡិង្ការាហារ ជាបច្ច័យដល់កាយនេះ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

កពឡិង្ការាហារ → អាហារជ្ជកលាប ២ ឬ ចតុសមុដ្ឋានិករូប

(នេះជាអាហារត្ថិប្បច្ច័យ)

១៨. **រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

រូបជីវិតិន្ទ្រិយ → កម្មជរូប ៩ ឬ ៨ (វៀររូបជីវិត)

ដែលកើតក្នុងកលាបជាមួយគ្នានឹងបច្ច័យ

(នេះជាឥន្ទ្រិយត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៤</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → សំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុភាគ</u>

១. បុរេជាតំ បក្ខំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ..... ឃានំ..... ជិវ្ហំ..... កាយំ...... រូបេ...... សទ្ទេ...... គន្ធេ..... រសេ...... ផោដ្ឋព្វេ....... វត្ថុំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ

ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បុរេជាត គឺ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ នឹងចក្ខុ រាគៈ ព្រោះប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង, វិចិច្ឆា កើតឡើង, ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង, ទោមនស្ស កើតឡើង, បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ នឹងសោតៈ...... ឃានៈ....... ជិវ្ហា....... កាយ....... រូប...... សំឡេង....... ក្លិន...... រស...... ផោដ្ឋព្វៈ...... វត្ថុ រាគៈ ព្រោះប្រារព្ធនូវសោតៈជាដើមនោះ ទើបកើតឡើង, ទិដ្ឋិ កើតឡើង, វិចិកិច្ឆា កើតឡើង, ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ឱឡារិករូប ១២, និងហទយវត្ថុ → អកុ. ១២, បេ. ២៧

(នេះជាអារម្មណបុរេជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

២. វត្ថុ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ហទយវត្ថុដែលកើតមុន → អកុ. ១២, បេ. ២៧

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៦</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **បុរេជាតំ វត្ថុ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

បុរេជាត គឺ ហទយវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ហទយវត្ថុដែលកើតមុន → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦

(នេះជាវត្ថុបុរេជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៧</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៨</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦ → ចិត្តជរូប ១៥ (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

២. **បច្ឆាជាតា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់កាយនេះដែលកើតមុន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦ ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

(នេះជាបច្ឆាជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.៩</u>

អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (អសំ.អសំ. → អសំ. និងអសំ.អសំ)

ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. **អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ**

ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃ អត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃ អត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ និងដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាច នៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦ → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, និងចិត្តជរូប ១៥

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.១០</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ច ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិ-លេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

(អសំ. និងអសំ.អសំ. → អសំ)

ធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងមហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨,ចេ. ៣៦, និងចិត្តជមហាភូតរូប ៤ → ចិត្តជរូប ១៥ (វៀរវិញ្ញត្តិរូប ២)

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

២. **បច្ឆាជាតា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ខន្ធា ច កពឡីការោ អាហារោ ច ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងកពឡិង្ការាហារ ជាបច្ច័យដល់កាយនេះ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, និងកពឡិង្ការាហារ → ឋិតិក្ខណៈនៃចតុសមុដ្ឋានិករូប

(នេះជាបច្ឆាជាតត្ថិប្បច្ច័យ និងអាហារត្ថិប្បច្ច័យ)

៣. **បច្ឆាជាតា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។**

បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងរូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកិយកុ. ១៧, ចេ. ៣៨ ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈនៃចតុសមុដ្ឋានិករូប

លោកិយវិ. ២៨, ចេ. ៣៥ (វៀរអរូបវិ.៤) **ដែលកើតក្រោយ → ឋិតិក្ខណៈនៃចតុសមុដ្ឋានិករូប**

កិរិយា ២០, បេ. ៣៥ ដែលកើតក្រោយ → បិតិក្ខណៈនៃបតុសមុដ្ឋានិករូប

អកុសល. ១២, បេ. ២៧ ដែលកើតក្រោយ → បិតិក្ខណៈនៃបតុសមុដ្ឋានិករូប

រូបជីវិតិន្ទ្រិយ → កម្មជរូប ៩ ឬ ៨ ដែលមានក្នុងកលាបជាមួយគ្នានឹងបច្ច័យ (វៀររូបជីវិតិន្ទ្រិយ)

(នេះជាបច្ឆាជាតត្ថិប្បច្ច័យ និងឥន្ទ្រិយត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.១១</u>

អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ច ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិ-លេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។

ធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ឯកស្ស ខន្ធស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯសហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងមិនជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦, និងហទយវត្ថុដែលកើតមុន → លោកុត្តរចិត្ត ៨, ចេ. ៣៦

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ និងវត្ថុបុរេជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.១២</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច ធម្មា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ (សំ. និងអសំ. → សំ)

ធម៌ទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តយោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ឯកស្ស ខន្ធស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯសហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ៣ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ៣ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ១ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ខន្ធ ២ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងវត្ថុ ជាបច្ច័យដល់ខន្ធ ២ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧, ហទយវត្ថុដែលកើតមុន → អកុ. ១២, បេ. ២៧

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ និងបុរេជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

<u>បាលីវិធី ទី.១៣</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ច ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ (សំ.និងអសំ. → អសំ)

ធម៌ទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលមិនត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ តែជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

<u>បាលីអនុវាទ</u>

១. សហជាតា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងមហាភូតរូបទាំងឡាយ ជាបច្ច័យដល់រូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧, និងចិត្តជមហាភូតរូប ៤ → ចិត្តជរូប ១៧

(នេះជាសហជាតត្ថិប្បច្ច័យ)

២. បច្ឆាជាតា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ច កពឡីការោ អាហារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្ដៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងកពឡិង្ការាហារ ជាបច្ច័យដល់កាយនេះដែលកើតមុន ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → ឋិតិក្ខណៈរបស់ចតុសមុដ្ឋានិករូប

កពឡិង្ការាហារ → អាហារជកលាប ២

(នេះជាបច្ឆាជាតត្ថិប្បច្ច័យ និងអាហារត្ថិប្បច្ច័យ)

៣. បច្ឆាជាតា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស និងរូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យដល់កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អកុ. ១២, បេ. ២៧ → កម្មជ្ជកលាប

រូបជីវិតិន្ទ្រិយ → កម្មជ្ជកលាប ៩ ឬ ៨ ក្នុងកលាបជាមួយគ្នានឹងបច្ច័យ (វៀររូបជីវិត)

(នេះជាបច្ឆាជាតត្ថិប្បច្ច័យ និងឥន្ទ្រិយត្ថិប្បច្ច័យ)

បប់ អត្ថិប្បច្ច័យ

២២. នត្ថិប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស នត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃនត្ថិប្បច្ច័យ ។

សម្តែងដូចអនន្តរប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

បប់ នត្ថិប្បច្ច័យ

២៣. វិគតប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ. → សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យ ដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃវិគតប្បច្ច័យ ។

សម្តែងដូចអនន្តរប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

ចប់ វិគតប្បច្ច័យ

២៤. អវិគតប្បច្ច័យ ៧ វារៈ

<u>បាលីវិធី ទី.១</u>

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អវិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ (សំ.→ សំ)

ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ជាបច្ច័យដល់ធម៌ដែលត្រូវកិលេសធ្វើឱ្យសៅហ្មងក្តៅក្រហាយ និងជាអារម្មណ៍របស់កិលេស ដោយអំណាចនៃអវិគតប្បច្ច័យ ។

សម្តែងដូចអត្ថិប្បច្ច័យ ១៣ វារៈ

បប់ អវិគតប្បច្ច័យ

បប់ មហាបដ្ឋាន ក្នុងសង្កិលិដ្ឋត្តិៈ បញ្ហាវារវិភង្គ

ពាក្យថា បដ្ឋាន

-កុសលាទយោ ធម្មា ហេតុប្បច្ចយាទិវសេន បដ្ឋិយន្តិ វិភជ្ជិយន្តិ ឯត្ថាតិ បដ្ឋានំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចែកធម៌មានកុសលជាដើម ដោយអំណាចនៃហេតុ-ប្បច្ច័យជាដើម ទុកក្នុងគម្ពីរនេះ ព្រោះហេតុនោះ គម្ពីរនេះ ទើបឈ្មោះថា បដ្ឋាន ។

-បដ្ឋាតិ គច្ឆតិ សព្វញ្ញុតញ្ញាណំ ឯត្ថាតិ បដ្ឋានំ សព្វញ្ញុតញ្ញាណ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងគម្ពីរនេះ ព្រោះហេតុនោះ គម្ពីរនេះ ទើបឈ្មោះថា បដ្ឋាន ។